

2. EL OTOMOBİL İLE KULLANILMIŞ VE ESKİ EŞYA TOPLANTISI

TOBB - 14.11.2005

-----o-----

İSMAİL KÖKSAL (TOBB Genel Sekreteri) – Öncelikle kamu kurumu ve özel sektör temsilcilerimize hoş geldiniz diyorum.

Bugün, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı, Sağlık Bakanlığı, ticaret ve sanayi odaları temsilcileri, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Sektör Meclislerinin temsilcileri, sektörel dernek ve meslek birliklerinin temsilcileri hep beraber, Türkiye'nin en önemli konularından bir tanesini tartışmak üzere toplandık.

Türkiye, 3 Ekim 2005 tarihi itibariyle Türkiye-Avrupa Birliği katılım müzakerelerine resmen başlamış durumda. Bu süreçte Türkiye'nin önüne çok önemli konular gelecek, bunlardan bir tanesi de kullanılmış eşya ithalatındaki mekanizma.

Avrupa Birliği gümrük birliğinin uygulanmasına yönelik 1,95 sayılı 6 Mart 1995 tarihli Ortaklık Konseyi kararının 5 inci maddesinin ikinci bölümünün madde başlığını söylemek istiyorum: “Miktar kısıtlamaları ve eş etkili önlemlerin kaldırılması.”

5 inci maddesi: “Taraflar arasında ithalatta uygulanan miktar kısıtlamaları ile her türlü eş etkili önlem yasaklanmıştır.”

Türkiye'nin söz konusu Ortaklık Konseyinin 1,95 sayılı kanununun 5 inci maddesine yönelik “bu kararın, Ortaklık Konseyi kararının 5 inci maddesi hükümleri saklı kalmak şartıyla, o hükümler saklıdır; ancak, Türkiye'nin ithalat rejimi kararının, kullanılmış motorlu kara taşıtlarına ilişkin hükümlerini, bu kararın yürürlüğe girmesinden sonra, Ortaklık Konseyi kararının yürürlüğe girmesinden sonra belli bir süreyle muhafaza ederek bu ürünlerin ithalatını ön izne bağlamak niyetindedir” diye bir şerhi bulunuyor

Bizim ithalat rejim kararımızın 31 Mart 1995 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmış olan 7'nci maddesi ise şu hükmü içermekte: “Eski, kullanılmış, yenileştirilmiş, kusurlu (defolu) ve yatık, zamanla dayanıklılığını yitirmiş malların ithalatı izne tabidir.”

Türkiye, Ortaklık Konseyi kararının 5 inci maddesine, 7 nci maddede kullanılmış motorlu araçlar için getirilen istisnayı, 1995 yılından bu tarafa tüm kullanılmış malzeme ithalatının tamamına uygulayarak bugüne kadar geldi. Bugünden sonra bu sürecin hangi şekilde yürütüleceği en önemli problem alanlarından bir tanesi.

Komisyon, bize, uzun süredir, getirilen istisnanın sadece kullanılmış motorlu araçlara yönelik bir istisna olduğu, eski ve kullanılmış eşya ithalatındaki izin uygulamasının katılım müzakereleri perspektifinde değerlendirilerek çözüm getirilmesi gereken konular arasında yer aldığı, yetkili makamlarımıza, özel sektöre ve kamuya defaatle iletmiş durumda.

Komisyon, malların serbest dolaşım prensibinin anılan ürünler için hayata geçirilemediği, bu nedenle, kullanılmış motorlu taşıtlar dışındaki eşya için ön izin uygulamasının bir an önce kaldırılması, kullanılmış motorlu taşıtlar için de belirlenecek süre çerçevesinde izin uygulamasına son verilmesi gerektiği görüşünü taşımakta.

Komisyonun bu görüşü, kullanılmış eşya ithalatındaki izin mekanizmasının mevcut haliyle uygulanmasının son derece önemli ve kapsamlı müzakere başlıklarından birisi olan hem malların serbest dolaşımı hem de dolaylı olarak gümrük birliğiyle ilgili fasılla doğrudan ilişkili olduğu için bu iki fasılda müzakerelerin açılmamasına yönelik riski de beraberinde getirmekte.

Ancak, kullanılmış eşya ithalatıyla ilgili izin mekanizmasının uygulanması ilgili sektör mensuplarımıza da şüphesiz ki olumsuz önemli etkileri olacaktır. Sıkıntılı bir sürecin yaşanmaması, isabetli kararların alınabilmesi için hep beraber hukukî, malî, idarî ve iktisadi tedbirlerin ortak akılla bulunması gerekmektedir.

Bu sebeple bugün buraya toplandık ve bu konuyu müzakere edeceğiz.

Ben, sözü, İthalat Genel Müdürümüz Ahmet Yakıcı Beye veriyorum; toplantımızı kendisi yönetecektir.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Teşekkürler İsmail Bey.

Öncelikle Odalar Birliğine ve yöneticilerine, bu toplantıyı organize ettikleri için teşekkür ederiz.

Özellikle bütün sektörün ilgili tarafların, kamu kurumunun bir arada olduğu bu toplantının ortak akılla sağlıklı sonuca ulaşmasını umarak sözlerime başlamak istiyorum.

Türkiye, 1996 yılında gümrük birliğine başladı ve gümrük birliği nedeniyle Avrupa Birliğinden yapılan ithalatta sanayi ürünlerine uygulanan gümrük vergilerini tamamen sıfırladı. Zaten, Türkiye'nin Avrupa Birliğine yaptığı ihracatta bu gümrük vergileri sıfırdı.

Onun dışında, ticaret politikası araçlarında önemli gelişmeler sağlandı ve önemli ölçüde kota, gözetim, damping uygulamaları 1989'dan itibaren, ve özellikle gümrük birliğinden sonra daha efektif kullanılmaya başlandı. Avrupa Birliği ülkelerinden yapılan

ithalat olsun, üçüncü ülkelerden yapılan ithalat olsun, sanayiini rekabete açmış bir ülkenin, bu ülkelerdeki haksız rekabet uygulamalarının önüne geçmesi için etkin tedbirler alması gerekiyordu ve bunun için hep sektörle beraber çalışıldı, belirli mesafeler kaydedildi.

Bu toplantı bizim için çok önemli; geçen sene Çin'in Dünya Ticaret Örgütüne katılımının 242 nci maddesi çerçevesinde sektörle beraber olduk ve yıl başında Çin'den yapılan ithalatta 42 kategoriye kota getirdik, 57 kategoriye kayda tabi tuttuk ve bunu hep beraber, Odalar Birliğimiz, Türkiye İhracatçılar Meclisi, ilgili ihracatçı birlikleri, tekstille ilgili derneklerle birlikte yaptık ve bunun yönetimini de çok iyi şekilde götürdük. Avrupa Birliği ve diğer ülkelere Çin'in yaptığı ihracat % 500, % 1000 artarken, bizim konfeksiyonda da % 20-30 nispetinde bir ithalatımız oldu; yani, sistemi zamanında dizayn ettik, gecikmedik, tedbirler alındı. Türkiye % 20 nispetinde ithalat artışı sağladı. Bugün itibariyle Türkiye'nin Avrupa Birliğinden yaptığı ithalatımız içerisinde % 42 mertebesinde, ihracatımız % 50'nin üzerinde. Yani, Avrupa Birliğiyle dış ticaretimizde bir denge var.

Bizim, gümrük birliği nedeniyle sıkıntıya düştüğümüz nokta, üçüncü ülkelerden yaptığımız ithalatta ortak gümrük tarifelerinin hızlı bir şekilde indirilmesi sonucu o ülkelerle olan dışticaret açığımız önemli boyutlara ulaşması.

Tarama süreci başladı. 15-16 Ocak'ta malların serbest dolaşımıyla ilgili tarama süreci tekrar başlıyor ve burada Türkiye çok dikkatli hareket etmek durumunda. Neden; Avrupa Birliği, son on yıldır sürekli, bizim, ikinci el kullanılmış eşya ile ilgili olarak uygulamalarımızı sürekli tenkit konusu yaptı ve her türlü platformda, gümrük birliği ortak komitesinde ve diğer komitelerde gündeme getirdi.

Biz şuna dikkat ettik; Türkiye'nin, Avrupa Birliği'yle olan müzakerelerine kadar bu sistemi Türkiye'nin yararına nasıl yönetebiliriz. Sizlerle daha önce 2002 yılında bir toplantı yapmıştık, o zaman şöyle bir sistematik oluşturduk: Gerçekten Türkiye'de üretimi olmayan ürünler için rahat hareket edebiliriz, Türkiye'de üretimi olup yeterli üretimi olmayanlar için bir sistematik oluştururuz, Türkiye'de üretimi olup yeterli üretimi olanlar için de ona göre hareket tarzı tayin ederiz dedik ve sanayicimizin ihtiyaçlarını, makine ihtiyaçlarını, diğer ihtiyaçlarını karşıladık; ama, onun dışında, kullanılmış elektronik eşya, beyaz eşya, bilgisayar, ikinci el olarak gelebilecek ürünlerde çok dikkatli hareket ettik. önemli olan sektörün belli süreler itibariyle korunmasını sağlamak; çünkü, sanayinizi rekabete açmışsınız, sıfır vergiyle üçüncü ülkelerden % 3-4 koruma oranıyla rekabeti sağlamaya çalışıyorsunuz; ama, bir haksız rekabet de olmamalı.

Türkiye, 1996'da sanayiini rekabete açtıktan sonra çoğu üründe önemli mesafeler almıştır, ama rekabet de etmiştir. Dolayısıyla, ülke açısından ikinci el ürünlerin girmesi halinde ülkeye vereceği zararı test etmemiz lazım. Bu ürünleri boşuna mı tutuyoruz, yoksa bu ürünler geldiği zaman yerli sanayiimize etkisi ne boyutta olacak. On senelik dönemde şunu gördük: Yerli üretimi olmayan ürünlerde gerekli tedbirler alındığı takdirde bu ürünün tüketici açısından bir problemi yok, çünkü bizde yerli üretimi yok.

İkincisi, yerli üretimi olan, ancak yeterli olmayan ürünler oluyor. Diyelim ki, sanayicimiz bir makine getirip yatırım yapacak. İkinci el bu tür makineye kategorik olarak, ben bunu üretiyorum yahut üreteceğim diye karşı çıkarsanız başka bir üretim alanına zarar verirsiniz. Hep birbiriyle irtibatına bakarak hareket etmek durumundayız.

Siz, normal şartlarda kategorik olarak bu ürünlerin hepsi geldiği takdirde bana zarar veriyor diye bir yaklaşım içine girersek, bu, malların serbest dolaşımı ve gümrük birliği uygulamaları konusunda sıkıntıya düşeriz. O anlamda şöyle bir çalışma yapalım diye düşünüyoruz; burada, arkadaşlarımızla uzun süredir kamu yöneticileri olarak toplanıyoruz. Dış Ticaret ve Standardizasyon Genel Müdürü Yavuz Bey'le, standart ve teknik mevzuat açısından baktık. Mesut Beyler Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Genel Müdür Yardımcısı, kendi açılarından değerlendirme yapıyorlar. Süreyya Bey Avrupa Birliği Genel Müdür Yardımcısı, Murat Bey İthalat Genel Müdür Yardımcısı, Mehmet Bey Dış Ticaret ve Standardizasyon Genel Müdür Yardımcısı, Samiye Hanım Genel Müdür Yardımcısı, Asım Bey var bildiğim kadarıyla gümrüklerden genel müdür yardımcısı. Zannediyorum buradaki herkes ikinci eli açtığımız takdirde ülkemize bir ölçüde zarar vereceği alanlar olacağı konusunda hemfikiriz. Bu nedenle bu zamana kadar belli dengeleri dikkate alarak üreticimizi korumaya çalıştık; ama Avrupa Komisyonu normal şartlarda, Türkiye'nin, bu izni, Türkiye'nin Ortaklık Konseyi kararı çerçevesinde beyan ettiği, otomotiv sektörü için belli bir süre aldığını ifade etti ama, biz bunu bütün ikinci el için uyguladık. Neden; çünkü, 7 nci madde bütün ürünler için geçerliydi, bizim işimize de öyle geldi. Dolayısıyla, böyle bir sistematik içerisinde bu zamana kadar geldik.

Bundan sonra öğrenmek istediğimiz, hep beraber değerlendirmek istediğimiz husus şu: Gerçekten bazı ürünleri tamamen serbest bıraksak Türkiye'ye gelir mi; yani, Türkiye, bugün çok iyi bir makro ekonomik dengeleri tutturmaya başladı, çoğu insanın hayal etmediği sonuçlar ortaya çıktı. Dolayısıyla Türkiye artık 5 bin, 10 bin dolarlık kişi başına düşen millî geliri sağlayabilecek bir ekonomiye sahipse, on sene önce söylediğimiz, ve doğrultuda bu zamana kadar da uyguladığımız AB ülkelerinden ithalatla ilgili tereddütlerimiz geçerli olur mu? Temel Beyle de konuştuk, diğer arkadaşlarla da;

yani, Avrupa Birliğinden son beş senedir buzdolabında, çamaşır makinesinde fiyatların yukarı çıktığını hiç bilmiyorum, hep aşağı düştü; kur nedeniyle de önemli ölçüde girdiler de aşağı düştü; artık, ikinci bir el buzdolabı Avrupa Birliğinden, başka bir yerden gelir mi Türkiye'ye; yani, on sene önce, beş sene önce olsaydı gelirdi; ama, inşallah beş sene sonra bunların hiçbiri gelemeyecek. Türkiye'nin belki gelir seviyesi, dengeleri, makro ekonomik dengeleri daha iyi olacak ve bunların hiçbiri gelmeyecek.

Makine olsun, iş makineleri olsun, gerçekten normal şartlarda yarın, biz, ikinci eli açıyoruz diye bir kayıt yok, hep beraber bunu değerlendirerek bir sonuca varacağız; açıldığı takdirde onun yerine ikâme edilecek unsur ne olmalı, enstrüman ne olmalı; yani, biz, normal şartlarda gümrük birliği nedeniyle otomotiv için aldığımız izni bütün ürünlere teşmil ettik; diyelim ki, bugün kaldırmak durumunda kaldık, bir sene sonra, üç sene sonra, beş sene sonra bunu kaldırdığımız zaman, bu ürünler yine ikinci el olarak gelir mi, gelirse yukarıda bahsettiğim ithalat rejimi kararının 7 nci maddesi gibi kategorik, tamamen izne tabi olan bir uygulamanın yerine hangi uygulamayı ikâme edelim ki, ülkemizin sanayini koruyabilelim, haksız rekabete karşı sistemimizi koruyabilelim; bunu nasıl bir enstrümanla yapmamız lazım.

Şu konuda hepimiz hemfikiriz; ülke sanayiinin korunmasında tartışacak bir taraf yok, hepimiz ülkemizin sanayiinin korunmasını, daha çok üretmesini, daha çok ihracat yapmasını arzu ediyoruz; ama, kategorik olmadan, net bir şekilde, sektör sektör “şu ürünün serbest dolaşımı açılırsa; yerine şu enstrümanı uyguladığımız takdirde zarar görmeyiz, hatta açılırsa da hiçbir problem olmaz” şeklinde bir değerlendirme yapabilir miyiz; yani, bizim, gerek bu toplantıda sonuçlandırabilmemiz diye bir niyetimiz yok, bu toplantıların belli bir süre devam etmesi lazım; ama, şu kategorik yaklaşımdan tamamen uzaklaşmamız lazım.

O zaman, müzakere başlıkları açılmaz. Karşı tedbirler alınır, o zaman da başka sıkıntılar olur. Yani, uzun vadede bu işi bu şekilde mevcut haliyle götürmemiz mümkün değil.

Uygun görürseniz şöyle bir yöntem uygulayalım: İlgili sektörler, tek tek onar dakika bu çerçevede görüşlerini lütfetsinler. Bu toplantının belki ikincisini, üçüncüsünü de yapacağız. Kamu ile özel sektörün bu konuda yapacağı işbirliğinin bir örneği olmalı. Bu çok zor bir konu; çünkü, biz, uzun yıllardır bu sistemi idare etmeye çalışıyoruz; bir sürü dengesi var. Bir üretici diyor ki: “Ben bunu üretiyorum, ama altı ay sonra üretiyorum.” Öbür sanayici “bu bana yarın lazım ve ben Almanya’da buldum, bunun yaşı önemli değil, ben üretim yapacağım” diyor. Yani, hep menfaat çatışmalarının olduğu bir alan.

O nedenle burada makro olaylara ülkenin genel menfaatlerini de dikkate alarak, Türkiye'nin müzakere sürecinde büyük menfaatlerine zarar vermeyecek bir uygulamayı hep beraber başlatırsak bundan çok büyük mutluluk duyacağız. Bu süreçte bu toplantı önemli bir örnek olabilir, diğer konularda da kamu-özel sektör paylaşımı, birleşimi birlikte değerlendirilmesi bize güç katar.

Katıldığınız için çok teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

İSMAİL KÖKSAL (TOBB Genel Sekreteri) – Açılış konuşmamdan farklı olarak Türk özel sektörünü temsilen bir konuda, biz, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği olarak bu konuda Dışişleri Bakanımızı ve Ali Babacan nezdinde yazılı girişimde bulunacağız.

Öncelikle kamudan talebimiz şu:

Malların serbest dolaşımında Ortaklık Konseyi Kararı'nın 5 inci maddesindeki bu husustan dolayı, yani kullanılmış eşya ithalatındaki gümrük vergilerini ve benzeri eş etkili önlemlerin tamamen sıfırlanmasıyla ilgili koşulunun tarama sürecinin başlangıcı için bir önkoşul olarak alınmaması yönünde -çünkü bizim zamana ihtiyacımız var özel sektör olarak- devletten, ilgili bakanlıklardan bu önşartın kabul edilmemesi konusunda Avrupa Birliği Komisyonu ile olan müzakerelerde bunun sağlanması için mücadele edilmesini resmen ve yazılı olarak iletacağız. Çünkü, her şeyden önce Türkiye'nin, bizim, bu problemi olgunlaştırabilmemiz için ve çözebilmemiz için zamana ihtiyacımız var. Bu talepten ben başlıyorum.

Toplantıyı Ahmet Bey yönetecek. Teşekkür ediyorum.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Biz kamu olarak şunu açık ve net söyleyelim; biz, sürekli, bu Odalar Birliğinde yapılan ilk toplantıdan önce de sonra da her on güne bir bir araya geliyoruz, yani bir program yaptık, o programda Hollanda'daki durum ne, Polonya'daki süreç nasıl gerçekleşmiş, İngiltere ve Avrupa Birliğindeki uygulamalar nasıl; biz, o uygulamaları kendimiz değerlendiriyoruz; ama burada şu önemli: Gerçekten bir sanayicimiz, ikinci el bir malı Avrupa Birliğine veya başka ülkeye gönderdiğinde ne gibi enstrümanlarla karşı karşıya; Belki, onu da bir taraftan sektörün çalışmasında gerek var. Yani, biz, devlet olarak üstümüze düşeni kendi ölçülerimiz içerisinde yapıyoruz; ama bir taraftan da hem sektörün katılımını sağlamak, hem de kamu olarak alamayacağımız bazı bilgileri sektörün alacağını düşünerek bu konuda da bir çalışma yapılmasının yararlı olacağını düşünüyor ve tekrar sırayla söz vermek istiyoruz.

Buyurun Temel Bey.

DİLEK TEMEL (Dayanıklı Tüketim Malları Sektörü Başkanı-Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği Başkanı) – Bu ikinci toplantımız oldu. Odalar Birliği, bizi, yaklaşık bir ay kadar önce aynı konuyla ilgili bir ön toplantıya çağırmıştı; bu toplantıda, dayanıklı tüketim malları sektörü olarak bu işteki sakıncaları, ticarî gayenin dışında tüketicinin ve çevrenin korunması ve standartlar açısından birtakım sıkıntılar doğuracağını belirttik.

Yine, aynı toplantıda bulunan Dış Ticaret Müsteşarlığı yetkilisi Sema Hanım, bizim orada ileri sürdüğümüz bazı argümanları çok önemli bulduğunu söyledi. Bunun üzerine, ben 6 sayfalık bir rapor hazırladım, onun satırbaşlarını okumak istiyorum:

Biz Avrupa'ya ihracat yaparken, Avrupalı, bizden, önemli kriterlere uymamızı bekliyor, bunların en başında da standartlar, tüketicinin korunması ve çevre kriterleri geliyor. Kısaca nedir diye satırbaşlarına bakarsam; bir kere enerji verimliliği konusu var. Dayanıklı tüketim mallarında yıllardır uygulanan bir sistem var Avrupa'da, Avrupalı, her sene bu enerji kriterlerini yükseltiyor, mesela bir çamaşır makinesi, buzdolabı veya televizyon A miktar enerji çekiyorsa, bir dahaki sene bunu B'ye indirmemizi, iki sene sonra, C'ye indirmemiz gibi kriterler veriyor ve hedefler koyuyor ve biz bunlara uyuyoruz. Şu anda satılan veya ithal edilen sıfır mallar bundan 8-10 seneki mallara göre % 50-60 daha az enerji sarf etmektedirler. Bu önemli bir kriter. Bunu savunmanın bir yerine koyabiliriz diye düşünüyorum. Raporda daha detay bilgi var.

Bunu piyasada yapıyorlar, hatta enerji etiketleri diye bir uygulama var, bu enerji etiketlerinde klasmanlar var, mesela A ve B'nin dışındaki buzdolapları şu anda Avrupa'da satılmıyor. Dolayısıyla, eskinin en iyi dediğimiz buzdolabı şimdi son derece satılamaz pozisyona gelmiş vaziyette.

Çevreye ve insana zararlı birtakım malzemelerin yasaklanması söz konusu. 2005'te elektrik elektronik eşya atıkları ve zararlı maddelerle ilgili direktif yayımlandı ve bu direktifin ros dediğimiz bölümü, yani çevreye ve kişilere zararlı olabilecek kimyasalları içeren malların yasaklanması gereken malzemelerin içerildiği bölüm, 2006 ortasında devreye girecek; yani, 2006'dan sonra buradaki herhangi bir üretici, Avrupa Birliğine gerek televizyon gerek beyaz eşya olsun, içinde cıva, kurşun, krom ve birtakım plastifiyanlar olan malzemeleri sokamayacak, yani bunları kullanamayacak ve biz bunlarla ilgili yatırımlar yapıyoruz ve bu yatırımlar bize maliyet olarak geliyor. Şu anda Avrupa Birliğine satmak için biz bu rosa uygun malları üretiyoruz ve bunun için de % 3-5 malzeme maliyetlerimiz artıyor.

Avrupa'da 2006'dan önce üretilmiş hiçbir malın Türkiye'ye girmemesi lazım, aksi halde çok mantıksız bir durum olacak. Avrupa bunları bizden almayacak bir şekilde,

ama biz onların eski mallarını, çevre ve insan sağlığına zararlı malları alacak mıyız? Böyle bir argüman var. Bu enteresan olabilir savunmada veya ileri sürülecek.

Geçen senenin ortalarında BUVİ dediğimiz ve elektrik elektronik ekipmanlar dediğimiz bir direktif çıktı, rosun benzeri bir direktif. Bu daha önemli aslında, diyor ki: “2005’ten önce ve 2005’ten sonra ürettiğiniz tüm malları piyasadan toplayacaksınız, birtakım standartlar ve çevre şartlarına uygun olarak bunları recycle edeceksiniz ve bunun maddî külfetini de üreticiler olarak yükleneceksiniz.

Aynı zamanda, siz, ürettiğiniz malların, yani çamaşır makinesinin % 90’ını geri kazanılmış malzemeden üreteceksiniz, buzdolabını şu kadar...” Bunun detayları var.

Dolayısıyla, bu, aslında Avrupa’da kendi sektörlerine de bir yük getiriyor. Bu yük, Avrupa’daki özel sektöre kabaca 10 eurodan 40 euroya kadar mal başına bir toplama ve geri kazanım maliyeti getiriyor.

AB ülkeleri bu durumdan en ucuz yoldan kurtulmayı tercih ediyorlar. Aksi halde, birçok tesiste yatırım yapacak ve birçok maliyetin altına girecek. Dolayısıyla, böyle bir sıkıntı var.

Yine aynı direktif diyor ki: “Piyasadaki mallardan sahipsiz olanlardan, özellikle eski olanlardan mevcut üreticiler pazar payları oranında sorumlu.” Şu anda Avrupa’da piyasada 10-15 senelik, batmış veya ortadan kaybolmuş markaların da ürünleri var, ve bunları geri dönüştürecek firmalar piyasa paylarına göre şu anda mevcut firmalardır deniliyor.

Biz, şimdi, bu direktiflere hem Türkiye’de hem Avrupa’da uymaya çalışıyor ve bir süre maliyetin altına giriyorken, bir de ikinci, üçüncü el sahipsiz atıklarının maliyetini bir miktar yüklenmiş olacağız.

Ürün güvenliğine yönelik tehditler var. Biliyorsunuz CE uygulaması var Avrupa Birliğinde, bunun da dayandığı direktifler var. Bu direktiflere uymayan mallar yine de Avrupa’da satılamaz, yani CE işareti olmayan ve Avrupa EN normlarına uymayan mallar Avrupa’da satılamaz. Bunların hepsi de güvenlik öncelikli standartlar olduğu için burada enteresan bir durum var; ürünler eskidikçe yanlış kullanmadan veya benzeri kullanmalardan dolayı bu standartlarını yerine getirmiyor olabilirler, ne de olsa komponentler vesaire eskimiştir veya tamir görmüştür, başına bir iş gelmiştir. Dolayısıyla, biz, bu gelecek ikinci mallar CE işaretli de olsa bunların bu şartları karşılayıp karşılamadığından emin olamayız. Dolayısıyla, bunu da çok önemli bir risk olarak görüyoruz.

Asıl önemli kısım, tüketicinin haklarının korunmasına yönelik tehditler. Türkiye’de satılan mallarda kullanım kılavuzu mecburiyeti var, garanti mecburiyeti var,

servis ve yedek parça mecburiyeti var. Peki Türkiye'ye gelecek malların bu konulardaki kılavuzları olacak mı, garanti verilebilecek mi, bunların muhatabı kim olacak. Bir tüketici bir şekilde bunu almış, karşısında kimi görecektir, bulabilecek mi; bunlar önemli sorunlar. Aynı şekilde cep telefonu vesaire için de geçerli.

Sağlık ve hijyen konusunda Avrupa Birliğinde bazı direktifler diyor ki. "Siz, bu malların içinde şu şu plastikleri kullanamazsınız. Bunlar insanla temas eden kısımlar, besinlerle temas eden kısımlar olarak ayrılıyor. Şu tarihten itibaren şu plastikler kullanılamaz." Mesela buzdolaplarında.

Biz bunları önemli bir kriter olarak, yani sizlere yardımcı olarak kriter olarak düşünüyoruz. Bunu da yazılı olarak ilgili bölümlere vermeyi düşünüyoruz.

Çok teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Ben teşekkür ederim.

Burada şuna dikkat etmemiz lazım: Biz bunu Avrupa Birliğine bir argüman olarak sunarız, o önemli değil; biz, serbest bıraktığımız takdirde Türkiye'ye girerken ne yapacağız; bunun pratik uygulaması ne olacak, mevzuatı, düzenlemesi ne olacak, kim yapacak nasıl yapacak. Bugünkü toplantıda üzerine düşmemiz gereken konu bu.

Bugün, mesela Sayın Temel ve bizim ilgili sektörlerimiz, Sanayi ve Ticaret Bakanlığında Tüketici Rekabet Genel Müdürlüğüyle konuşacak, biz onlarla geçenlerde bir toplantı yaptık, bu konuda ne yapabiliriz, bakım, servis, garanti; bu işte ikinci el için nasıl bir uygulama yapılabilir, en azından bir taahhütname mi alınır, bir takip mekanizması mı getirilir. Birincisi, burada Sanayi ve Ticaret Bakanlığımızla beraber ayrı bir gündemle toplanmak.

İkincisi, çevre açısından atık ve atıklarla ilgili olarak hem bizim müsteşarlığımız hem Çevre ve Orman Bakanlığının sistematiğine girer mi; yani, orada bir sürü kural var, o kurallar içerisinde bunu monte etmek mümkün olabilir mi? Onu çalışmamız gerekecek.

Üçüncüsü de Sağlık Bakanlığı açısından konu gündeme gelir mi. Önemli olan, biz, Avrupa Birliğiyle tartışırken şu sıkıntılar var dememiz bizim işimizi görmez. Bizim dememiz gereken, ben kendi düzenlememi yaptım, serbest, tamam ithalatta sıkıntı yok; piyasaya girebilirse ki, Avrupa Birliğinin zaten bütün yaptığı uygulama böyle. Biz, malların serbest dolaşımını değerlendirirken iç piyasada denetim gözetimi yeni başlatıyoruz. Bu bir kültür meselesi. Onlar yıllar önce başladı, biz yeni başlıyoruz. Bu, çok modern, çağdaş bir uygulama, o uygulamayı biz bir şekilde götürmemiz lazım.

Bu üç konuda, Sağlık Bakanlığımız, Çevre ve Orman Bakanlığımız, bizim müsteşarlığımız ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığımızla birlikte bir çalışma sistemi oluşturursak belki umarım netice alırız.

Teşekkür ederim.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET BAYRAKTAR (Otomotiv ve Otomotiv Yan Sanayi Sektör Kurulu Başkanı) – Çok fazla söyleyecek bir şeyim yok, çünkü otomotiv sektörü olarak 96 gümrük birliği çerçevesinde bir takvimlendirme söz konusu, o zaman sektörümüzün girişimleri neticesinde bir takvim belirlendi, bu takvim çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşlara raporlarımızı verdik. Bu çerçevede beklentilerimiz var. Bunun uygulanmasını beklemekteyiz biz.

Doğrudur, yedek parça açısından da bizim endişemiz var, özellikle yenilenmiş veya yenilenmek üzere getirilebilecek yedek parçalar. Temel Beyin bahsettiği gibi, burada mühim olan garanti ve bunların piyasaya olan, yani yeni parçada aranan kriterlerin bu tip eski parçalara veya yenilenmiş parçalara uygulanabilirliğin aynı olması lazım. Aynı şeyler otomotiv sektörü için de yedek parçalar için de beyaz eşyada olduğu gibi geçerlidir. Onun için, bizim de aynı yönde bir beklentimiz var.

Bizim en çok beklediğimiz, sektörümüzün bu yöndeki gelişimi açısından bu alınan takvimin doğru biçimde uygulanması.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Ahmet Bey Avrupa'dan, kullanılmış yedek parça gelip de Türkiye'de bir pazarı olur mu bunun? Yenileştirilmiş demiyorum, yenileştirilmişse izin vermedik, biliyorsunuz zamanında çok gelenler oldu. Olur mu öyle bir şey?

AHMET BAYRAKTAR (Otomotiv ve Otomotiv Yan Sanayi Sektör Kurulu Başkanı) – Efendim, aynı araçlar gibi, Avrupa'da da bazı araçlar bozuluyor, demonte ediliyor ve bunların parçaları üçüncü ülkelere satılabiliyor, kullanılmış parçalar, sökülmüş, demonte edilmiş parçalar. Bunların hiçbiri, bizden istenilen garantileri sağlamayacaktır, piyasa koşullarında yeni parçada aranan koşulları sağlayamayacaktır. Dolayısıyla, bunların getirilmesinde, aynı beyaz eşyanın endişe duyduğu gibi, çevre açısından, sağlık açısından birçok açıdan dikkat edilmesi gerektiğine inanıyoruz

Teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Teşekkür ederim.

Buyurun.

TİMUR ERK (Kimya Sanayi Sektör Kurulu Başkanı-Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği Başkanı) – Bir espriyle başlayayım; sabahleyin OSD Genel Sekreteri Ercan Hocayla uçakta beraber geliyoruz “senin işin ne” dedi; hakikaten de kullanılmış kimya eşyası yok, onun için biraz genelde konuşacağım, ama sonra biraz mikro düzeye inmek istiyorum; çünkü, genelde endirekt olarak birtakım konular olabilir, özellikle çevreyle ilgili.

Kullanılmış kimya eşyası yok, ama rejinere edilmiş plastikler var, onlarla ilgili yönetmelik var. Her ne kadar Petkim bu konuda son derece müşteri olmasına rağmen, yine de, Ercan Hocanın da dediği gibi, yönetmelikler çerçevesinde gerekli tedbirler alınmış durumda. Yani, bu çapakların ithalatıyla ilgili, polietilen ve polipropen çapakların ithalatıyla ilgili söz konusu problemler olabilir.

Benim mikro düzeyde anlatacağım konu, daha ziyade, kimya sanayii açısından okika çerçevesinden malların serbest dolaşım uygulamasına belli bir süreçte taraftarız; ama, bu, genelde konuşmak gerekirse, bıçak kemiğe dayanana kadar devam etmeli; yani, menfaatlerimizi bütün diğer sektörler en az OSD kadar, yani otomotivciler kadar kullanmalı.

Biraz evvel Sayın Başkan, bir kültür gelişiminden bahsettiniz, bence bu çok önemli. Aynı kuralları nasıl Avrupa Birliği bize senelerce uygulamışsa ve gümrük birliğiyle birlikte bunlarda birtakım yönetmeliklerle, mevzuat birlikleriyle çerçevelenmişse, bizim de yine gerekçelerimizi çok iyi gösterip direnmemiz lazım, sonuna kadar direnmemiz lazım; ancak, diyoruz ki biz, ithal edilecek olan kullanılmış eşyaların kullanılabilme ömrü gözönünde bulundurulmalıdır; aksi takdirde, Avrupa Birliğinin bertaraf edemediği atıklar ülkemize gelebilir, hatta deponi haline gelebilir Türkiye; yani, katı atıkların bir deponi haline gelme ihtimali var. Bunun için ne yapmalı:

Bir taahhüname mutlaka alınmalı, onun haricinde özel ihtisas gümrük laboratuvarı mutlaka olmalı; çünkü, sadece taahhüname, beyana bağlı olarak kalacağınız zaman, sondaj mahiyetinde ihbar vukuunda mutlaka gerekli analizin yapılması lazım. Bu çerçevede, ben, önümüzde çok önemli bir süreç olduğunu, ama menfaatlerimizi mümkün mertebe en üst düzeyde kullanmak lazım diyorum ve de ne yazık ki, bazı konularda bürokrat kraldan ziyade kralcı oluyor; aman, bu konularda kraldan ziyade kralcı olmayalım. Bugünden yarına, hemen, buyurun beyler, hanımlar demeyelim.

Teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Timur Bey biz bu işi hep beraber yapacağız ve yaparken de bir konsensüs sağlamak mecburiyetinde değiliz; açık söyleyeyim; yani, devletin genel menfaatlerini özel sektör ne kadar düşünüyorsa kamu da o kadar düşünüyor; orada kimsenin kimseye önceliği yok.

Buyurun.

CAN AKBAŞOĞLU (TOBB Döküm Sektör Kurulu Başkanı-Türkiye Döküm Sanayicileri Derneği Başkanı) – İyi günler.

Döküm bir ara ürün olduğu için, direkt olarak yurt dışından eskisinin veya kullanılmışının ithali söz konusu değil; fakat, bu çerçevede yıllardır acı çektiğimiz bir nokta var, o da, yurt dışından bize gelen kalıp ve modellerin ithalatındaki zorluk. Yurt dışındaki müşterimiz, bugün Almanya, Polonya, Çekoslovakya'da imal ettirdiği parçaların kalıplarına sahip; bu kalıplar, basit ahşap modeller de olabilir, çok daha komplike makine görünümünde 2 metreye 2 metre, üzerinde çeşitli aparatları olan kompleks makineler de olabilir. Bunlar ülkemize geliyor, biz bunları, ihracat için yapacağımız parçaların üretiminde kullanıyoruz. Bugüne kadar bunların ithalinde bir kısıtlama vardı ve biz de çeşitli yollara başvurarak bunları getirmeye çalışıyorduk ve her zaman problem oluyordu. Dolayısıyla, döküm sanayiinde kullanılan kalıp ve modellerin ithalatının serbest bırakılması bizim ihracatımızı çok olumlu yönde etkileyecektir.

Türkiye'de döküm makineleri de fazla üretilmemektedir. Dolayısıyla, makinelerin yurt dışından kullanılmış olarak ithalatı da sektörümüzü olumlu etkileyecektir; ancak, burada sanayici-tüccar ayırımı yapmak çok önemli.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Artık o ayırımı yapıyoruz da, bundan sonra nasıl yapacağız; tabii, o tartışmalı.

Evet, buyurun.

CAN AKBAŞOĞLU (TOBB Döküm Sektör Kurulu Başkanı-Türkiye Döküm Sanayicileri Derneği Başkanı) – Biz de o zaman diyoruz ki, ithal eden ile kullanıcının mutlaka sanayi odasından alınmış bir sanayici belgesi olup, bu sektörde faaliyet gösterdiğini ispat etmeli; artı, getirdiği zaman da üç yıl gibi bir süre satamama durumu yaratılmalı; yani, hiç kimse, herhangi bir makineyi buraya getirip burada pazar aramasın; sanayici, kendi ihtiyacını gidip orada bulsun ve serbestçe ithal etsin, ama üç yıl da satmamayı garanti etsin.

Timur Beyin bahsettiği ihtisas gümrükleri konusunda da, aslında, TSE bugün o işlevi görüyor; fakat, TSE bugün çok yetersiz, çok büyük hatalar yapıyorlar. Dolayısıyla, hem olumlu hem olumsuz yönde hatalar yapıyorlar. Dolayısıyla, TSE'nin çok daha etkin, bilinçli ve kapsamlı bir hale getirilmesinin çok önemli olduğunu düşünüyoruz.

TSE'ye yardımcı olarak da sektör derneklerine söz verilmeli diye düşünüyoruz; TSE her şeyi bilmek zorunda değil; sektörler çok gelişti, çok detaylandı; gelişmeleri en iyi sektör dernekleri takip eder diye düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Bizim bu özellikle kalıplarda 10 yaşına kadar serbest, 10 yaşından sonra da sanayicinin kendi ihtiyacı için oluyorsa.

CAN AKBAŞOĞLU (TOBB Döküm Sektör Kurulu Başkanı-Türkiye Döküm Sanayicileri Derneği Başkanı) – Şöyle bir durum oldu; Alman müşterimiz, bize, çok acil olarak bir model göndermek istedi ve masrafına katlanarak cuma akşamı uçağa verdi, pazartesi sabahı bizim işletmemizde olacaktı; biz, cuma günü, onu üretmiş olarak Almanya'ya ürünü gönderecektik. Cuma günü olduğunda hâlâ gümrükten çekemedik ve Alman müşteri bizi beceriksizlikle suçluyor.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Siz Dış Ticaret Müsteşarlığını aradınız mı bu konuda?

CAN AKBAŞOĞLU (TOBB Döküm Sektör Kurulu Başkanı-Türkiye Döküm Sanayicileri Derneği Başkanı) – Öyle bir şeye vakit yok; cuma akşamı model yüklenmiş, pazartesi sabahı işletmemizde olacak.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Sanayicimizin bir talebi var da gerçekten bir sıkıntısı var, bize ulaşmışsa, Dış Ticaret Müsteşarlığına, biz bunu günlük yapıyorduk. Orada bizimle biraz daha yakın işbirliği yaparsanız bu problemler çözülecektir.

Teşekkür ederim.

Buyurun.

JACK KAMHİ – İyi günler.

Sizleri (TİYAD) Takım Tezgahları İşadamları Dayanışma Derneği adına saygıyla selamlıyorum.

Efendim, bu konuda görüşlerimizi yazılı bir rapor halinde oda makamlarına verdik. Tabii, konuyu burada çok kısa başlıklarla ele alayım vakti iyi kullanmak anlamında.

Efendim, ithalat rejiminin 7 nci maddesinde, bizim takım tezgahı ve buna yakın diğer üretimde olan makineler sektörü anlamında; yani, 84-58 gümrük tarife istatistik pozisyonundan başlayıp 84-68'e kadar giden mallar açısından, zaten, ben, buradaki değerlendirmemi de sadece bu ürünlere yönelik yapmak istiyorum.

Bizim bu ürünlerle ilgili olarak, sektör olarak,7 nci maddedeki sorunumuz iki kavramdan kaynaklanıyor. Birincisi “eski” tabiri; ikincisi “kullanılmış” tabiri. Esas büyük sorun yaratan buradaki “eski” ifadesi. “eski” ifadesi, 2005/9 sayılı ithalat tebliğinin kapsamı dışında olan ürünler için söz ediyorum; yoksa, 2005-9 ile birtakım üretim malları için sorun zaten on yıla kadar çözülmüş. Diğerleri için, özellikle torna, freze, taşlama ve benzeri makinelerde 2005 yılı kasım ayında Amerika'ya bir tezgah sipariş ediyorsunuz, 2006 yılının 5 Ocağında Türkiye'ye geldiğinde bu tezgah eski olmuş oluyor. Bu büyük bir sıkıntı yaratıyordu. Bunu çözmek için Müsteşarlığımız, şöyle palyatif diyeceğim bir yola başvuruyor 2002 yılından beri, her sene yaklaşık 28 Aralık civarında, Müsteşarlık İthalat Genel Müdürlüğü, Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğüne bir yazı göndererek, ertesi yılın 30 Hazirana kadar sevk edilmiş olmak kaydıyla yine ertesi yıl 31 Aralık gününe kadar bütün eşyaların yaş sınırına bakılmaksızın ithal edilebileceğine dair bir yetki yazısı veriyor.

Bu güzel de, fakat, bu palyatif ve herhangi bir sistematığe, bir istikrara dayanan bir çözüm değil; çünkü, bu sene bu yazı yazılıyor, seneye yazılmayabilir; çünkü, 7 nci madde kapsamında her an yazılmama ihtimali var.

Bizim, bu konudaki sektör olarak talebimiz –yazılı olarak da Müsteşarlığa bildirmiştik- şu: Eğer bu sene de yine böyle bir yazı yazılması düşünülüyorsa, bunun 28 Aralığa değil, şimdiden yapılmasında fayda var veya şimdiden bunun yazılmayacağını ifade etmekte fayda var. Niye;

Bu belirsizlik sürdüğü müddetçe, şu anda herkes, ithalatçı olsun sanayici olsun, ocak ayında, şubat ayında, hatta 2006 yılının mart ayında ihtiyacı olacak olan takım tezgahını şu anda sipariş ediyor ve hepsini muhakkak 31 Aralıktan önce gümrüğe gelmesine yol açacak şekilde yükletilmeye çalışıyor.

Sonuçta, aralık ayında gümrüklerde büyük bir birikim oluşuyor; yani, sistem bu birikime sebebiyet veriyor, ondan sonra da bir yazıyla birikimi ortadan kaldırmak için bunların sene sonuna kadar ithal edileceğine dair bir yazı yazılıyor.

Eğer şimdiden bu yazı yazılırsa, o siparişler zamana yayılacak, birikim engellenmiş olacak diye düşünüyoruz.

Tabii, bu dediklerim, işin devamı, yani 7 nci maddenin aynı kalması halinde; ancak, 7 nci maddede “eski” tabiri kalkacaksa zaten mesele kendiliğinden çözülmüş olur.

İkinci sorun kullanılmış makine konusu. Kullanılmış makinede, biz, ilke olarak ve yine takım tezgahı ve benzeri makineler için konuşuyorum; sektör olarak, ithalatçısı ve imalatçısıyla genel görüş, bunun getirilmesinde bir mahzur olmadığı şeklinde.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Tüm makineler için...

JACK KAMHI – 84-58'den 84-68'e kadar; yoksa, buzdolabı, otomotivdir...
Benim alanım değildir, orada hiçbir şey söylemem mümkün değildir. Zaten 10 yaşa kadar gelebiliyor, tornalar ve frezeler; bunların ilke olarak gelmesinde bir mahzur görmüyoruz; ancak, mahzur görmüyoruz derken, bir sınırlama olmasın mı; şu andaki mevcut sistemimizde, yani mevcut derken 2003'ten beri CE uygulamamız var, makine emniyet yönetmeliğimiz var.

Avrupa Birliği dışında üçüncü ülkelerden gelebilecek herhangi bir makine yeni olsun, eski veya kullanılmış olsun, CE şartlarına uymak zorundadır. Dolayısıyla, bugün en aşırı örneği vereyim, kıta Çin'inden bir torna ithal etseniz, kullanılmış da olsa, bir şekilde getirebiliyorsunuz diyelim, CE işaretini taşıması lazım. Demek ki, üçüncü ülkelerden gelecek takım tezgahları ve benzeri makinelerde belli bir tedbir alınmıştır, yani CE olmayan makine giremeyecektir, bir şekilde girse de Sanayi ve Ticaret Bakanlığının piyasa gözetim ve denetimiyle de gereği yapılacaktır.

İkinci nokta Avrupa Birliği çıkışlı makineler. Orada da ikiye ayırmak lazım; Avrupa Birliği, 1995 yılı itibarıyla kendi CE mevzuatını kabul etmiştir; yani, 95'ten sonra imal edilmiş bir tezgah zaten CE işaretini taşımak zorundadır. Bir sorun şurada kalıyor; aslında onun da çözümünü herhalde, artık, değerli yetkililerimiz belki bulacaklar; 95'ten önce imal edilmiş veya Avrupa Birliği çıkışlı olup da Avrupa'da imal edilmemiş tezgah.

Burada ilk akla gelen şu; bu tezgahlar için özellikle şu anda uygulanmayan Avrupa Birliği çıkışlı malların tümünde CE aramak. Şu andaki uygulamada belli bir esneklik uygulanıyor, Avrupa çıkışlı tezgahlarda CE işaretine bakılıyor veya bakılmıyor. Burada yeni tezgahlarda sorun değil; fakat, mevzuatla şu getirilebilir; belli bir yaşın üzerindeki tezgahlar, 10 yıl önce, 1995 öncesi Avrupa çıkışlı tezgahlarda kesinlikle gümrükte CE işareti aranır, zannediyorum sorunların bir kısmı çözülmüş olur.

Burada sözünü ettiğim takım tezgahı ve benzeri makineler özellikle 4077 sayılı Tüketicuyu Koruma Yasasında son yapılan, iki sene önce yapılan değişiklikle tüketicinin

alanına girmeyen ürünlerdir; yani, bir takım tezgahını, torna tezgahını, bir freze tezgahını, bir şeritli testereyi, kimse tüketim amaçlı almaz, yani 4077'nin anlamında ticarî veya meslekî amaçla edinilen makinedir. Dolayısıyla, falanca bir pres almış, bu da kötü çıkmış, zarar gördü... Bunu alan, ben ayakkabı aldığım zaman bir güvence isterim, ama ayakkabı imalinden anlamam; ama, ben bir imalatçı şirketin sahibi, mesul genel müdürü, yönetim mühendisi olarak, kullanılmış, yıpranmış bir presi satın almışsa onu bilerek almışımıdır, fiyatına bakmışımıdır, kalitesine bakmışımıdır; yani, işime gelmiştir diye almışım diye düşünmek lazım. Tabii, bu dediğim şey için geçerli değil, tüketim malları için geçerli değil. Bu hususun da dikkate alınmasında yarar var diye düşünüyorum.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Teşekkür ederim.

Burada özellikle yıl başlarında gümrüklere yazdığımız yazıyı tekrar değerlendiriyoruz; çünkü, ithalat rejimi kararının 7 nci maddesi var; eskiyi komple kaldıralım, zaten bugün için buradayız, kullanılmış kalsın; ama, o zaman biraz önce söylediğimiz sıkıntıları giderecek ikinci sistemi yerine koyduktan sonra yapmamız lazım. Siz, iç piyasadaki piyasa denetim gözetim sistemini kurmadan onu kaldırdığınız zaman başka sıkıntılar olacak.

Arkadaşlar, sizinle birkaç defa görüştüm, yazılarınızı da aldık. 31 Aralık falan beklenmiyor, burada üç dört senedir yaptığımız uygulama var, 27 Aralıkta gönderiyoruz. Tamamen serbest bırakalım mı bu işi; yani, tamamen eski ürünlerin girişindeki eskilik kavramını ortadan kaldıralım mı; bu bir yol; ancak, 30 Hazirana kadar gelmişse, 31 Aralık gününe kadar bunu çekiyor zaten, öyle bir problem yok. Ondan sonra da sanayici gelmişse biz ona izin veriyoruz, orada hiçbir problem yok. Yani, sanayicinin, bu zamana kadar, bize gelip de böyle bir sıkıntısı olduğunda çözmediğimiz hiçbir husus yok; ancak, ithalatçı açısından bu sıkıntı var.

Bu ürünlerde şöyle bir değerlendirme yapıyoruz; sanayici işine gelmeyen ürünü niye getirsin, kategorik olarak ikinci bir yaklaşım da bu. Sanayici bu ürünü kullanıyorsa, hesabını kitabını yapmıştır, kapıyı açalım, istediği ürünü alıp getirsin o zaman; ama, sizin de söylediğiniz gibi ürün bazında değişiyor. Dolayısıyla, o konuda çalışmayı yapıyoruz. Umarım, belki bu sene onu başka bir şekilde sürekli hale getirecek bir uygulamaya bakıyoruz. Biz bunu bir ürün için yapmıyoruz. Sizin kendi açınızdan değerlendirmeniz doğru, ama orada başka ürünler de var, elektronikteki ürünleri ne

yapacağız, on sene önce üretilmiş telefon ne olacak?! Yani, makro baktığınız zaman bazen çok sağlıklı sonuçlara da gidemeyebiliriz.

O nedenle, bunu değerlendiriyoruz, formüle edeceğiz.

Teşekkür ederim.

JACK KAMHI - Bu gibi tartışmalarda sanayii-ithalatçı ayırımı yapılıyor. Benim mensup olduğum makine şirketi, takım tezgahı ve diğer ürünler satan, ithal eden bir şirkettir. Takım tezgahı müşterilerimiz içerisinde sanayici olmayan tek bir firma yoktur. Yani, biz, tezgahlarımızı ithalatçı olarak getiriyoruz, bunların tümünü sanayicilere satıyoruz. Dolayısıyla, bir yerde ithalatta belli ürünler için sanayici-ithalatçı ayırımı bizi metodolojik olarak çok verimli bir yere götürmüyor düşüncesindeyim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Ürün bazında değişiyor. Bizim amacımız da bu ayırımları kaldıralım, serbest bırakalım, ama onun yerine bir enstrüman koyalım; yani, bu ayırımı gittiğiniz zaman sizin dediğiniz çok doğru; ama, bunun yerine ikâme edeceğimiz sistemi konuşmamız lazım.

Ben, hassasiyetle bütün katılımcılardan onu arzu ediyorum, yani yerine ikâme edeceğimiz sistem ne olmalı. Sistemi kaldırmak kolay, onu yarın kaldırırız, sizin için çok iyi olur, öbür sektör için çok tehlikeli olabilir. Bütün amacımız bu uygulamaları bir baza oturtup sağlıklı bir sonuca ulaşmak.

Yavuz Beyin bir açıklaması olacak...

YAVUZ MOLLASALİHOĞLU - Fazla zaman almadan, Jack Beyin, serbest dolaşımdan kasıt sadece serbest dolaşımda olan bir ürünü CE ile bağlamak temel bir kavram kargaşasına yol açabilir, çünkü Avrupa Birliğinde CE'den önce de herhangi bir şekilde piyasaya arz edilmişse, bu, serbest dolaşıma girmiş ve böyle bir kısıtlama bizi sıkıntıya sokabilir; ama, şu üçüncü ülkelerde üretilip 94'ten önce piyasaya girmiş ürünler için ne yapılabilir; onu araştıracağız.

Bu bağlamda, biz, Avrupa Birliğinin yaptığı karşılıklı tanıma anlaşmaları kapsamında yaptığı ithalatın, kullanılmış olarak Avrupa Birliği serbest dolaşımına girmişse Türkiye'deki durumu ne olacak; o konuyu zaten çalışıyoruz. Bunu bir bilgi olarak veriyorum.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Teşekkürler Yavuz Bey.

Buyurun.

İSMET YALÇIN - Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği Başkanı Sayın Hayrullah Yelkenci adına katılıyorum. Kendisi son anda çıkan bir problem nedeniyle gelemediler.

Makine ihracatçılarının görüşlerini kısa bir şekilde aksettirmeye çalışacağım.

Bilindiği gibi, ülkemiz imalat sanayi çok genç, 50'li yıllarda makine sanayi başladı. Geçtiğimiz yıl rakamlara baktığımızda 4 milyar dolar ihracatımız, 11 milyar dolar ithalatımız var. Dolayısıyla, zaten ülkemiz üremediği makineleri ithal ediyor.

Bu çerçevede gelişmeye çalışan bir sektör olarak ikinci el makinelerin, çok eski makinelerin ithal edilmesi, sektörün geleceği açısından çok önem arz etmektedir.

İlk konuşmacımızın bahsettiği konular makine imalatçıları için de geçerlidir. Öncelikle çok eski kullanılmış makinelerin revizyondan geçirilip, boyanarak daha yeniymiş gibi geldiği durumlar söz konusudur. Dolayısıyla, makine ihracatçıları, 5 yaşın altındaki makinelerin ithalatını, ülkemizde üretilen makinelerin ithalatını sektör açısından olumlu görmemektedir.

Eski makinelerin, başta verimsizliğe neden olduğunu, yüksek enerji maliyetini getirdiğini, çevreyle ilgili sorunlar ortaya çıkardığını ifade etmek gerekir.

Elbette ki yatırımcı, kendi ihtiyacına göre ve bütçesine göre makineleri ithal etmek isteyecektir; ama, burada ülkenin, ekonominin genel menfaatlerini düşünmek durumundayız.

Bu çerçevede, yine, ithal edilen ikinci el makinelerin, yeni makinelerde aranan servis, yedek parça ve garanti sorunlarının ikin el makinelerde de aynı şekilde istenmesi gerekmektedir.

Teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Teşekkür ederim İsmet Bey.

Bu konu, Tüketici ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğümüzün uygulamalarıyla irtibatlı.

Artık, 5 yaş, 10 yaş ayrımının kalkması gerektiği aşikardır. Çünkü yaş tespiti bile başlı başına bir problem. Dolayısıyla, bunu tamamen ortadan kaldırmamız lazım; ama, üreticimiz de diyor ki; 5 yaşına kadar gelsin. Yani, 10 yaşına kadar mevzuatta bir düzenleme var, şimdi bunu 5 yaşına çekersek bir 10 sene tekrar geriye gitmiş oluruz. Bizim Orta Anadolu İhracatçı Birliklerinden beklediğimiz şu: Kesinlikle bu yaş sınırı kaldırıldığında yerine ne ikâme edelim ki bu ürünler serbest olsa dahi giremesin içeriye. Buna çalışmak lazım; yoksa, biz şunu gayet iyi biliyoruz: Bu ülkeyi, hiçbirimize hurda makine getirilmesini istemeyiz; ama, sanayicimiz de diyor ki: "Siz öyle diyorsunuz ama,

benim hesabımı siz mi yapacaksınız kardeşim; ben bunun değerlendirmesini yaptım, üretimde kullanacağım bu, niye beni kısıtlıyorsunuz.”

Dolayısıyla, buradaki dengeler çok önemli. Sizden istirhamım, bu sınırlamalar kalktığı takdirde içeriye gelemeyecek ürün profili hangi düzenlemeyle nasıl dizayn edilmeli, yönetilmeli.

Teşekkür ederim.

Buyurun.

KATILIMCI – Yeni makinelerde zaten % 40 oranında yatırım indirimi var, yeni makine aldığınız zaman bunun % 40'ını vergiden düşüyorsunuz. Bu çok önemli teşvik yeni makine almak için. Sanayici, kullanılmış makineyi, bu % 40'tan da vazgeçerek almak durumunda ki, o zaman hakikaten ihtiyacı olduğu için alır diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Teşekkür ederim.

Buyurun.

KÜRŞAT GÖLCÜ (Gaziantep Sanayi Odası Genel Sekreteri) –

Ben olaya farklı bakmak istiyorum. Tüketicie yönelik ürün imal eden bir firmanın sorunları ile o yurt dışından kullanılmış makine getirip tüketiciye mal imal eden bir firmanın sorunları birbirinden farklı. Söz gelimi, beyaz eşya imalatçısı, beyaz eşyayla ilgili kullanılmış mal ithalatı yapıldığında problemi varken, aynı anda kullanılmış makine ithalatı da yapmak isteyecek. Dolayısıyla, ekonomik ömrünü esas almak durumundayız, yani belli bir yıl şartı koymadan ekonomik ömrünü şart olarak koymalıyız; çünkü, Gaziantep'te halı makinesi ithalatı yapılıyor, 1993 model makineler var, çok da ucuz; iplik tesislerimiz var, opinent iplik fabrikaları 90 model, üste para verseniz kimse getirmez. Dolayısıyla, ekonomik ömrünü, sanayici kendi ihtiyacını karşılayabilecek, kâr ettirebilecek makineyi ithal edebilir mantığıyla yaklaştığımızda, ekonomik ömrü önemli bir gösterge oluyor.

10 yaş üzeri olan makineler, İthalat Genel Müdürlüğü'nün izindeydi, 10 yaşın altındakiler odaların yetkisi dahilindeydi. Böyle bir yapılanma içerisinde ihtisas gümrükleri oluşturuldu ya da odalara bölgesel yetki verildi ve bu kapsamda sanayileşmiş illerde özel herhangi kısıtlama koyulmadı, sorun yaşanabilir düşüncesiyle. Ama tarife dışı engellerle bunları engelleyebiliriz; yani, açık mevzuatı olmayan, ama

odanın kendi üyelerini koruyabilecek tedbirleri alması için onlara yetki veren bir sistem oluşturup, odanın o yetkileri kullanmasını sağlayacak bir çözüm bulabiliriz.

Tüketiciyle ilgili olarak da tüketicinin son kullanımına yönelik olan malların ithalatı için çevre, insan sağlığı şartları öne alınmalı, imha şartı, özellikle üreticisi belli olmayan firmaların ithalatı yapılırken imha şartıyla beraber bazı kıstaslar getirmeliyiz diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Teşekkür ederim.

Buyurun.

MEHMET TİRYAKİ (EBSO Meclis Üyesi-Otomotiv Yan Sanayicisi) –

EBSO'nun üyelerinden en çok karşılaştığımız talep ve sorun, 2044/9 sayılı kullanılmış ve yenileştirilmiş makine listesindeki makineler 10 yaşa kadar teşvikli veya teşviksiz, hiçbir sorun olmaksızın ithal edilebiliyor. Esas sorun, bu listede olmayan makineler. Örneğin, şimdiye kadar bu listenin dışında en çok ithal edilen kalemler, gümrük tarife pozisyonu itibarıyla 84-58, 84-59 ve 85-60 bu makine listesinde yok.

İthalata baktığınızda kullanılmış ve yenileştirilmiş makine listesinde en çok gümrük tarife pozisyonunda ithal edilen kalemler de bu kalemler.

Bunun uygulamasında pratikte sorunlar olmasına rağmen bugünkü toplantının gündemi bu olmadığı için bu konuda sadece Sanayi Odasının en çok karşılaştığı sorun olarak bunu iletmek istedim.

Kendim de bir otomotiv yan sanayicisi olarak, Ercan Hocama belki katkısı olur diye, yurt dışında, Avrupa'da otomotiv sanayiine de aktarma organı üretiyoruz. Son dönemlerde otomotiv sanayi müşterilerimizin bazılarında özellikle boya konusunda yeni talepler gelmeye başladı. Yaptığımız aktarma organları, araçların altında şanzıman ile diferansiyel arasında hareket aktarımı sağlayan bir parça.

Buradan hareketle, Sayın Hocama belki katkısı olması açısından, otomotiv sanayiinin bu görüşmelerde argüman olarak kullanabileceği üç hususu ilave etmek istiyorum.

Bir tanesi, Türkiye, otomotiv sanayi açısından kişi başı gelir olarak Avrupa Birliği ülkelerindeki gelirden çok uzakta. Dolayısıyla, bu bir argüman olabilir.

İkincisi, halen ülkemizde taşımacılık şahıslarla yapılıyor, ama Avrupa Birliğinde bu taşımacılık % 98'i kurumlar vasıtasıyla yapılıyor.

Benim, Sanayi Odası tarafından görevlendirmemin esas sebebi, mevcut listedeki, yani İthalat Genel Müdürlüğünün 2004/9 sayılı listesindeki makinelerin kullanılmış makine ithalatındaki yaşanan sıkıntılar: Bu makinedeki gümrük tarife istatistik pozisyonunun makine kapsamının genişletilmesi.

Teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Teşekkürler Mehmet Bey.

Bunu arkadaşlarla değerlendiriyoruz, bu listeyi yapacağız; ama, bizim bugünkü esas amacımız, bu listenin de artık gündemden düşmesine bir şekilde başlamak; yani, belki bunu bu sene yapmayacağız, ama belli bir süre sonra yapacağız. Bu maddelere bakıyoruz.

Teşekkürler.

Buyurun.

ERCAN ÇERÇİOĞLU (EBSO Aydın Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı) –

İkinci el eski ve kullanılmış makine ithalatıyla ilgili üyelerimizin şikâyetlerini ve katkılarını sunmak istiyorum. Biz, ikinci el kullanılmış ve eski makine ithalatında hiçbir sınır kalmamasını savunuyoruz, 10 yaş sınırı dahil bunların hepsinin kaldırılması gerektiği kanaatindeyiz. Çünkü, tabii bir seleksiyona uğrayacaktır kullanılmış makine. Türkiye'de bugün sanayimizin gelmiş olduğu merteye bence tatmin edici. Servisi olmayan, yedek parçası bulunmayan, garanti şartları bulunmayan kullanılmış makinelere talebin yüksek olmayacağını düşünüyorum.

Sanayimizin kalite beklentileri bugün yüksek, dolayısıyla, kullanılmış makineyi satın almak isteyen girişimci haklı oluyor. Makine yeterince kaliteli üretemeyecekse, satın almıyor veya alıyorsa da bu makinede işleyeceği parçadaki kalite standartlarını bu makine karşılıyor diyor; makine kaç yaşında olursa olsun bu söylem doğru oluyor.

Dolayısıyla, bizlerin de girişimci yatırımcının kendi kafasında kurduğu fizibiliteyi, kârlılık analizine müdahale etmemiz, çeşitli şekillerde sınırlandırmaya çalışmamızı ben pek akıllıca bulmuyorum.

Avrupa Birliği ağır sanayiden çıkıyor, bunu herkes tespit ediyor, sık da konuşuluyor. Bu ağır sanayiden çıkan 10 yaşın üzerinde tesisler ki bunlar yüksek döküm, çelik, dövme ve otomotiv yan sanayi gibi parçalar üreten üreticilerdir, Avrupa'daki yüksek maliyetlerden dolayı fabrikalarını taşıyacak yer arıyorlar veya satıyorlar.

Biz, eğer, bu kullanılmış tesislerin veya makinelerin ithalatına kısıt koyarsak, bunlar, onlara coğrafi olarak en yakın, en avantajlı ülkelere gider; İran, Hindistan, Çin ki, zaten böyle oluyor.

Ben jant üretiyorum, Avrupalı bir üreticiyle on yıl dişe diş mücadele ettik, sonra firma battı, biz alamadık, Çinliler aldı, şimdi Çin'de tekrar başladı, oradan bize ateş ediyor. Dolayısıyla, bu kullanılmış makine ve tesis konusundaki yaş kısıtları gereksizdir. Zaten seleksiyona tabi kalıyor. İşine geliyorsa alıyor, gelmiyorsa almıyor. Bize de burada söyleyecek bir şey kalmıyor.

Kalıp modeller konusundaki arkadaşşıma katılıyorum, çok büyük eziyetler gördük, üyelerimiz ağır ceza mahkemelerinde yargılandı. Sebebi, bu kalıbın yaşı konusunda ihtilaf çıkıyor gümrükte; gümrük, kaçakçılık diyor. Şirket anonim şirket olduğu için toplu kaçakçılık diyor, toplu kaçakçılık olunca ağır ceza mahkemesi oluyor. Kırk yıllık sanayicilerden bunu ben odamda dinlediğim zaman devletim adına ben utanç duyuyorum. Kalıp model konusu da artık dünyada global sourcing diye bir şey var, yani Amerikalı, bir aracın 30-40 değişik parçasını dünyanın değişik ülkelerinden topluyor. Uçakla modeli gönderiyor, bastırıyor, modelle beraber de parçayı geri alıyor. Bu mekanizma o kadar seri işliyor ki, bizim bürokrasimiz, ben bu mekanizmanın içine köşesinden gireyim derse o iş zaten olmuyor, olmaz diyelim daha iyi.

1995 yılı öncesi makineler CE'li değil zaten, bunlara CE kazandırmak yüksek bir maliyettir, Avrupa'da CE kazandırma maliyetleri 10-15 bin euro, kaldığı, zaten, Avrupa'da CE olması makinelerin üzerinde, şirketlerin yükümlülüğü altında; yani, onu, çalışma ve sosyal güvenlik bakanlığıyla bağlıyor, bakanlık müfettişi geldiğinde CE işareti istiyor. Dolayısıyla, 95 yılı öncesinde CE aramamızı da pek doğru bulmuyorum.

Teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Teşekkürler Ercan Bey.

Buyurun.

RAHMİ AKTEPE (Türkiye Bilişim Derneği eski Başkanı ve TOBB Bilişim Sektör Kurulu Başkanı) – Türkiye iki önemli süreci paralel olarak yaşamakta. Bir tanesi Avrupa Birliğine giriş süreci, bir diğer süreç ise Türkiye'nin kendi iç dinamikleriyle ekonomik gelişme süreci. Bu iki süreç de her aşamada birbirini etkilemekte.

Bizlere yani, kamu kurum ve kuruluşlarına, özel sektöre ve bireye düşen optimizasyonu sağlamak. Nedir bu optimizasyon veya neyin optimizasyonu? Aslında her iki sürecin de optimizasyonu, hem ortaklığın optimizasyonunu, hem de kendi

Türkiye'nin ekonomik gelişiminin optimizasyonu. Aslında, biraz önce sektör temsilcisi arkadaşlarımız kendi sektörleri açısından çok doğru şeyler söyledi; fakat, İthalat Genel Müdürümüzün ısrarla üzerinde durduğu, bunun sistematığının nasıl kurulacağı; yoksa, biz, geçmişte de yine TOBB kapsamında diğer kamu kurum ve kuruluşlarının katılımıyla özellikle ikinci el bilgisayarların Türkiye'ye giriş koşullarının belirlenmesi açısından çok çalışma yaptık ve bunlarda da önemli gelişmeler sağlandı.

Belki de şu bizim kafamızı bir parça karıştırıyor; serbest dolaşım, yani kuralsızlık, her şey serbest. Aslında durum daha farklı. Beyaz eşya temsilcisi arkadaşımız çok iyi ifade etti, Avrupa Birliğinin kendi kuralları var ithalat ve ihracatta, serbest dolaşım mantığı içerisinde kuralları var; çevre diyor, ekonomik ömür diyor, CE diyor, birsürü koşul ortaya koyuyor. Mesele bizim burada, tek tek sektörlerin bireysel problemlerini konuşmak yerine, bunun sistematığını nasıl kurabileceğimizi konuşmamızdır.

Kişisel gayri safi millî hâsılanın tüketici bilinciyle bir paralelliği vardır. İşte Türkiye'nin buradaki optimizasyonu sağlarken dikkat etmesi gereken unsur da bu gibi geliyor; yani, karşınızda Avrupa Birliği üyesi ülkeler var, belli bir tüketici bilinci var; ama, Türkiye'de, maalesef, şu dönemde tüketici bilincinin var olduğunu ki, özellikle bilişim sektörü açısından söylüyorum, söylemek çok zor. Dolayısıyla, bu sistematığı, bizim, kendi ekonomik çıkarlarımız, Türkiye'nin çıkarları açısından çok sağlıklı kurmamız gerekiyor ve İthalat Genel Müdürümüze bu anlamda sektörümüz adına her türlü yardımı yapmaya söz veriyorum ve her türlü çalışmaya katkı vereceğimizi ifade ediyorum.

Teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Teşekkürler Rahmi Bey.

Buyurun.

ABDULLAH RAŞİT GÜLAN (MOBİSAT Mobil sistemleri İşadamları Derneği Danışmanı) – Biz, bu konuda geçtiğimiz hafta, 9'unda Sayın Sanayi ve Ticaret Bakanımızı ziyaret ederek görüşlerimizi ifade ettik.

Sayın Rahmi Aktepe'nin dediği gibi, burada her sektör kendi açısından belki haklılıkları var; ancak, bunları genel bir optimizasyona tabi tutmak oldukça da zor. Zira, birisi için doğrunun diğeri için doğru olmadığı da bir gerçek.

Ali Coşkun Beye verdiğimiz raporda izah ettiğimiz üzere, belki makine aksamı; üretime, istihdama yönelik şeylerin, kullanılmış cihazların ithalatı uygun olabilir, bu savunulabilir ve bu istenebilir, bu da doğrudur; ancak, beyaz eşyacı arkadaşımızın ifade

ettiği gibi, GSM telefonları veya genel anlamda telekomünikasyon tesisatları daha özel anlamda tüm bilişim cihazları kullanılmış olarak ithalatında önemli sıkıntılar vardır. Telekomünikasyon Kurumu bu konuda yetkili kurumdur, bir temsilcinin burada olmasını beklerdim, tüketici dernekleri temsilcisi de olmalıydı burada.

Bu konularda tek yetkili, ithalatta tek yetkili kurum Telekomünikasyon Kurumudur; çünkü, harmonize frekanslarda veya olmayanlarda ithalat izni veren kurum Telekomünikasyon Kurumudur.

Özelde cep telefonları, bugün ülkemizde 41 milyon adet abone vardır, yaklaşık ülkemizde şu anda dolaşımda bulunan 50 milyon civarında cep telefonu var. Telekomünikasyon Kurumu, kullanılmış cihazların satışı için yeni bir yönetmelik çıkarma çalışmalarında bulunuyor. Biz MOBİSAT İşadamları Derneği olarak bu çalışmanın içindeyiz hem bunların tekrar kazandırılması hem de belli prosedürler sağlanmasına yönelik olarak katkı sağlıyoruz.

CE markalanması bizim sektörümüzde de çok önemlidir, LBD direktifi bizim sektörümüzde de çok önemlidir, ancak bizim sektörümüzde çok önemlileri unsurların , mesela cep telefonlarının bataryasına ilişkin konuların, olmadığını görürsünüz ve bu bataryalar çevre bakımından çok önemlidir. Bunların hangi şartları sağladığını bilmediğiniz bir şekilde ülkeye gelmesi son derece sakıncalıdır. Bunlar son derece yüksek teknoloji ürünlerdir, altı ayda bir teknolojisi değiştirilir. Teknoloji 18 ayda bir iki kat katlanır. Bu cihazın Türkiye'ye gelmesi, Türkiye için son derece zararlıdır. Bu bakımdan buralarda optimizasyonun sağlanmasının zor olduğuna inanıyoruz. Her sektöre kendi açısından bakılması gerektiğine inanıyoruz.

Telekomünikasyon Kurumu, Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü tarafından sağlanan direktiflere ve standartlara uygun ithalatlara ancak izin vermektedir. Buna baktığınız zaman, 2005 yılından sonra bazı ürünlerin artık satışı mümkün değildir cep telefonlarında. Bu demektir ki, 2005 yılından önce üretilmiş ve kullanılmış cihazların ülkemize ithalatının mümkün olmaması gerekir. Bunların nasıl bir orta noktada buluşacağını kestirememekle birlikte, bu konuda Telekomünikasyon Kurumuna verdiğimiz katkıda olduğu gibi, İthalat Genel Müdürlüğümüze de destek vermeye hazır olduğumuzu söylüyoruz; ancak, ikâme edecek bir yöntemi bulmakta güçlük çektiğimizi de ifade ediyoruz.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Çok teşekkür ederim; yalnız, ben şunu anlamıyorum; diyelim ki cep telefonu, onun dışarıdan alınmışlarını bile sisteme

dahil etmek için bir düzenleme çıktı. Siz, dışarıdan yenisini de alıp getirseniz, içeride bakım onarım garantisi yoksa, bunu kullanamayacaksınız, belli bir muafiyet sistemiği.

İkinci eli yurt dışından alıp getirirse, burada Telekom, diğer ilgili kuruluşlar izin vermediği takdirde niye getirsin ki. İkâme derken, bir sistem oluşturalım derken kategorik olarak gelmesini önlemek yerine, bu tip modelleri uygulayabiliriz diyoruz.

ABDULLAH RAŞİT GÜLAN – Bunu hangi arkadaşım izah etti tam hatırlamamakla birlikte, bugün bu cihazların çöp olarak ayrıştırılması son derece maliyetlidir.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Çöp demiyorum. Çevre açısından o tip tedbirlere bakıyoruz.

Bunun yenisinin bile freeshoptan alıp getirmişse bir sisteme dahil etmesi lazım yeni düzenlemeye göre; dolayısıyla, bunu niye ikinci elini alıp getirsin de iç piyasada kullanamayacağı bir sisteme dahil etsin? Bunun cevabını vermemiz lazım; yoksa, tamamen gelmesin. Tamam, deriz; yenisi gelsin; tüketici açısından doğru; ama, diyeceğiz ki, eskisi de gelir, ama sisteme dahil olamaz. İkâme sistematik oluşturmamız lazım, yoksa, bu gelir, şu sıkıntı yaratır; onu biliyoruz hepimiz.

ABDULLAH RAŞİT GÜLAN – Varsayalım ki, altı aylık kullanılmış cihaz var, bu altı aylık kullanılmış cihazın ithalatta herhangi bir sıkıntı yaşanmaması durumunda Türkiye'de belirli bir mevzuata uygunsa, ithalatında hiçbir sorun olmaz, kullanılmasında da hiçbir sorun olmaz. Benim elimde bir cep telefonu var, bu telefonlar bugün vesaireler aracılığıyla yurt dışına çok fazla virüs taşıyan cihazlar. Biz zaten bunları özellikle roming vasıtasıyla ülkemize giren turistlerde de çok sık yaşıyoruz, sorun oluşturuyor.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Onun yerine ikâme sistem, yani Telekomla ne ikâme edecekseniz onu çalışıp lütfederseniz çok memnun oluruz.

Teşekkür ederim.

Şimdi 15 dakika çay arası veriyoruz.

Buyurun Aslan Bey.

ASLAN Bey (Makine İmalat Sektör Kurulu İkinci Başkanı) – Avrupa Birliği Komisyonu sadece ikinci el makine değil, kullanılmış eşya ithalatının serbestleştirilmesini istemektedir,yani bu kapsamda ikinci el beyaz eşya, kahverengi eşya dahil, tüm kullanılmış malların kapsam içine girmesi söz konusudur.

Kullanılmış eşya ithalatının yaratacağı çevre sorunları dikkatle değerlendirilmelidir. AB'nin ekonomik ömrünü doldurmuş makinenin, beyaz eşyanın, kahverengi eşyanın hurdaya ayrılması için koyduğu kurallar bu ülkelerdeki imalatçılara yeni malî yükler getirmektedir. Bu nedenle, ülkemizin kullanılmış eşya ithalatını kontrolsüz şekilde serbestleştirilmesi Avrupa Birliğindeki firmalar için bir fırsat olarak değerlendirilebilir, hurdaya ayırmak masraflarından kurtulmak için bu mallar yok değerine ülkemize ihraç edilebilir. Sonuçta bir nevi zararlı atık deposu haline gelinebilir.

Kullanılmış eşya ithalatının kısıtlanmasını 1995 yılında imzalanan 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi kararının 5 inci maddesindeki istisnaya dayandırarak savunma imkânı olmadığını düşünüyoruz; çünkü bu belgede belirtildiği gibi ikinci el motorlu taşıtlar yer almaktadır; ancak, Türkiye, bugüne kadar uygulamada bunu geniş kapsamlı kullanmış olup, genel olarak ikinci el eşya, bu arada makinelerin ithalatını izne bağlı kılmıştır.

Avrupa Birliği Komisyonu, 1995 yılında Katılım Müzakere Belgesindeki hükmün sadece otomotivle ilgili olduğunu gerekçe göstererek kullanılmış eşyanın ithalatının bu belgeye istinaden kısıtlanamayacağını belirtmekte ve bu uygulamaya son verilmesini talep etmektedir.

Konuyu ikinci el eşya olarak ele aldığımızda aşağıdaki görüşlerimizi belirtmek isteriz.

Avrupa Birliğiyle yol haritasını oluşturan 3 Ekim 2005 tarihli müzakere çerçeve belgesinin 12 nci maddesinde “müktesebata ilişkin uygulamaların müktesebata özgü prensipler, kriterler temelinde ve Türkiye'nin spesifik özellikleri dikkate alınmak suretiyle kabul edilecek” denilmektedir.

Müzakere çerçeve belgesinde, yine, aşağıdaki ifadeler de yer almaktadır:

“Mevzuatın uygulanmasına yönelik planla birlikte yapılması halinde süre ve kapsam açısından Türkiye tarafından yapılacak teklifleri Birlik kabul edebilir. Her durumda düzenlemeler önemli ölçüde rekabetin bozulmasına yol açmamalıdır.”

Bu noktada, Birlik ve Türkiye'nin çıkarları dikkate alınmalıdır. Uzun geçiş süreleri de düşünülebilir.

Yine aynı hükme göre, mevzuatta yapılacak detaylı teknik uyarlamaların katılım görüşmeleri sırasında sabitleşmesine gerek bulunmamaktadır. Bunlar zaman içinde Türkiye ve Birlik kurumları tarafından işbirliğiyle katılım tarihinde yürürlüğe girmelerini sağlayacak şekilde hazırlanacaktır.

25 Ekim 2005 tarihinde DPT tarafından düzenlenen sektör toplantısına katılan tüm sektör dernekleri, biri hariç, beyaz eşya ve kahverengi eşya imalatçıları dernekleri,

kısa sürede, kullanılmış eşya ithalatının serbest bırakılmasına karşı çıkmışlar ve bir geçiş süreci, beş yıldan aşağı olmamak üzere alınmasını önermişlerdir.

3 Ekim 2005'te başlayan tarama sürecinin uyum sağlanmamış mevzuatın tespiti niteliğinde olduğunu, bir yıl sürmesi beklenen bu dönemde mevzuatın değiştirilmesinin şart olmadığını, gerek görülmesi halinde konuyla ilgili tebliğ değişikliği için en azından bir yıllık bir erteleme talebinde bulunabileceğini düşünüyoruz.

Makine imalat sanayi bakımından durum ve önerilerimizi de şu şekilde özetlemek istiyorum:

Kullanılmış makine ithalatında serbestleştirilmeye gidilmeden önce ülkemizde mevcut her türlü ikinci el makinenin ihracatının serbestleştirilmesi sağlanmalıdır. Bu imkân sağlandığı takdirde bazı tesisler, daha gelişmiş tezgahlarla değiştirmeyi düşündükleri makinelere yeni pazarlar bulabilecek, bu durumda yeni makine satışlarında artış sağlanabilecektir.

Ayrıca, bu ekonomik değerlerin hurda olarak kullanılması yerine ekonomiye de bir artı değer kazandırılması mümkün olacaktır.

Her türlü kullanılmış eşya ithalatında bunların ilgili Avrupa Birliği direktiflerine uygun olması ve CE işareti taşıması, bunu gösterir deklarasyonların ithalat sırasında ibraz edilmesi şart koşulmalıdır.

Sanayicilerimizin kendi tesislerinde kullanmak üzere ve imalat konularıyla ilgili olmak kaydıyla yapacakları kullanılmış makine imalatı CE işareti taşımak kaydıyla serbestleştirilebilir görüşündeyiz. Bunun için, bağlı bulunan odalardan alınacak ve ithali düşünülen makinenin kendi imalat konusuyla ilgili olduğunu belgelemesi yeterli olacaktır.

2005/6 sayılı İthalat Tebliği tüm 84 grubu makineleri kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmalı, ticarî maksatla 10 yaşını aşmamış olmak kaydıyla ikinci el makine ithal edecek kuruluşların ise bu makinelerin veya eşyanın bakım onarımını yapabilecek servis teşkilatına sahip olması şartı aranmalıdır.

Ülkemizde inşaat makineleri, beyaz ve kahverengi eşya gibi bazı sektörlerin ikinci el eşya ithalatından önemli ölçüde olumsuz etkileneceği ifade edilmektedir. Bu sektörler ve varsa başka hassas sektörler tespit edilerek bunlar için müzakere çerçeve belgesinin tanıdığı imkanlar değerlendirilerek belirli bir geçiş süreci talep edilmelidir.

İkinci el tesisler kapsamında bulunan makinelerle yapılan yatırımların teşvik edilmesine karşıyız.

Yurt içinde alınacak ikinci el makinelerle yapılan yatırımlar teşvik edilmezken, ithal edilmiş, ithal kullanılmış makinelerle yapılan yatırımların teşvik edilmesinin tümüyle yanlış olduğu görüşündeyiz.

Kullanılmış eşya ithalatında yapılacak yeni düzenlemelerde sektörler arasında ayrıma ve farklı uygulamalara izin verilmemesinin uygun olacağını düşünüyoruz.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen, 7 madde halinde belirttiğimiz görüşlerin tümünün uygulanmasına imkân bulunmaması halinde, kullanılmış eşya ithalatının serbestleştirilmesi sektörde faaliyet gösteren ve hemen tümü KOBİ niteliğindeki firmalar için rekabeti önemli ölçüde etkileyen ciddi zararlara neden olan bir uygulama olacaktır.

Eğer bu önerilerimizin tümüyle uygulanması mümkün değilse müzakere çerçeve belgesinin verdiği imkân kullanılarak 5 yıldan aşağı olmamak üzere bir geçiş süresi tanınması ve bu arada, belki öncelikle yerli imalatı olmayan makinelerden başlayarak sistemin serbestleştirilmesinin uygun olacağı görüşümüzdeyiz.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Aslan Bey, teşekkürler.

Merih Özgen.

MERİH ÖZGEN (İş Makineleri Distribütörleri ve İmalatçıları Derneği Yönetim Kurulu Üyesi) – Katılımcılar iyi günler diliyor, saygılar sunuyorum.

Derneğimiz, hem ithalatı hem üretimi içinde bulunduran az sayıdaki sivil toplum örgütlerinden biri.

Ahmet Bey, sunuş konuşmasında, daha sonra uyarılarda bulunarak iki konuda yoğunlaşmamızı istedi; bir tanesi, kullanılmış eşya, ikinci el eşyanın Türkiye'ye bir tehdit oluşturup oluşturmadığı veya belli sektörlerde böyle bir potansiyelin ne olduğunu sorgulamamızı; ikincisinde de, bununla ilgili getirilebilecek ikâme bir sistemle ilgili fikirlerin neler olabileceği.

İş makineleri sektörü 40'a yakın kalemden oluşmakta, bunun 30 küsur tanesi, 4 tanesi hariç, zaten ikinci el ithalatına açılmış vaziyette, sadece 4 adet, kazıcı yükleyiciler, lastik tekerlikli yükleyiciler, ekskavatörler ve forkliftler; bunun dışındaki tüm iş makineleri 10 yaşına kadar Türkiye'ye ithal edilebilmekte kullanılmış olarak.

Dolayısıyla, bu sektörde, bizce, Türkiye bir söz veriyse bunu yerine getirmiştir önemli ölçüde. Ülkemizde son yıl bizim sektörümüzde rekor bir yıl, 2005, adet olarak 7 bin parçaya yakın iş makinesi Türkiye'de satılmış yeni olarak, kullanılmış değil, hepsi yeni ve bir kısmı iç piyasada üretilmiş, bir kısmı ithal edilmiş. Avrupa Birliğinde 170 bin

adedin üzerinde ikinci el olarak arz edilmiş iş makinesi var. Bu, bu konudaki tehdidin büyüklüğünü göstermektedir.

Yani, o sorunun cevabı; evet, eğer ikinci el iş makineleri ve inşaat makinelerinde ikinci el ithalatına bazı kalemlerde izin verilmesi takdirde, buna karşılık beklenen büyük bir, kusura bakmayın, önemli bir kısmı hurda yığını makine Türkiye'nin kapısında beklemekte. Bir kere bu tespiti yapmakta yarar var.

Ahmet Beyin ikinci talebi, yani nasıl bir sistem ikame edilebilir; bununla ilgili bir şey söylemenin mahzurları var. Biz, sektör olarak bunun sakıncaları olduğunu düşünüyoruz. O yüzden, buradaki sakıncaları dile getirmek istiyorum.

Bir kere, şu ana kadar Türkiye'de ikinci el ithalatının bir şekilde kısıtlanmış olduğu konularda çok ciddi yatırımlar oluşmuştur, halen bunların büyük çoğunluğu firmalar tevsii yatırımları yapmaktadır ve önemli ölçüde büyük skalada yeni girişler söz konusudur. Türkiye, bu konuda, hâlihazırda ülke ihtiyacının çok daha fazlasını karşılayacak bir üretim kapasitesine sahiptir ve ciddi ölçüde de ihracat yapmaya başlamıştır; yani, bu, Türkiye için bir potansiyel alt sektör oluşturmaktadır. Özellikle bir arkadaşım da bahsetti, Avrupa'da yavaştan bu tip sektörlerden çıkış var, ağır sanayiden. Bu durumda Türkiye'de bu konuda önemli bir potansiyel olduğunu düşünüyoruz ve potansiyel şu anda gelişme safhasındadır, en azından tahrip edilmemelidir diye düşünüyoruz.

Ahmet Beyin uyarısıyla bu konuda detaya girmiyorum, ama bu konunun ikinci el iş makinelerinin ithalatının serbest bırakılmasının bu konudaki yerli üreticileri kesinlikle sıkıntıya sokacağını da ifade etmek istiyorum.

İşin tek boyutu bu değil, başka boyutlar var; İş makineleri önemli ölçüde bu konuda tehdit olabilecek mekanizmalar. Mesela dizel motorlardaki emisyonlar, mesela gürültü emisyonları. Bunlar, Avrupa'nın değil dünyanın son derece önem verdiği hususlar. Biz, bütün bunlarda en son standartlara, normlara uygun imalat yapıyoruz ve ithalatçılar da bu normlara uymak zorunda.

Peki, hangi mekanizmayı koyacaksınız da Türkiye'ye gelecek olan bir yığın ikinci el iş makinesinde bütün bunları var olup olmadığını algılayacaksınız veya bunu sorgulayacaksınız; bu konunun son derece zor olduğunu düşünüyoruz.

Bir başka boyut; sektörümüzde tüketiciden bahsetmek zor, kullanıcı tabiri daha doğru oluyor ve takdir edersiniz, iş makinelerinin büyük bir çoğunluğu Türkiye'de yatırım projelerinde kullanılmakta ve bu yatırım projelerinin sahibi devlet veya özel sektör. Bu projelerde, Türkiye'nin önemli altyapı projelerinde hangi verimlilikte çalıştığı, hangi performansta çalıştığı, hangi enerji sakıncaları ve hangi enerji tasarrufu kavramıyla

çalıştığı belli olmayan ikinci el makinelerin kullanılması söz konusu. Peki, bu kullanımda zarar görecektir kim?!

Bazı arkadaşlarımız “sanayici kendi işini bilir, kendi hesabını yapar” dedi; yapar; peki, bu yapılan hesapların sonucunda bu projelerde yatırım mekanizması olarak kullanılan makinelerin verimsiz çalışmasının, düşük performansla çalışmasının, fazla yakıt tüketmesinin sonucunda bu ülke zarar görmeyecek mi?

Bir başka boyutu haksız rekabet. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının bizim sektörümüz için koyduğu son derece ciddi kurallar var. Bizim sektörümüzün sattığı veya ithal ettiği ürünler önemli ölçüde yedek parça, servis desteğine ihtiyaç gösteren ürünler ve bunlarla ilgili Türkiye’de bu işi yapan firmaların çok ciddi yatırımlara girmesi gerekiyor. Bunların hepsi Sanayi ve Ticaret Bakanlığının talep ettiği unsurlardır. 7 coğrafi bölgede kaç tane servis istasyonunuz, yedek parça stokunuz olacak vs.

Biz, bütün yükümlülükleri yerine getirirken, bu yükümlülükleri yerine getirip getirmeyeceği veya nasıl getirileceği şüpheli, birtakım makinelerin haksız rekabetiyle karşı karşıyayız. Bu nasıl önlenecek?

CE uygulaması Türkiye’de var, fakat serbest dolaşıma girmiş olan ürünler Avrupa’da çok daha kolay ve pratik yollarla Türkiye’ye giriş yapabilmekte. Bir başka sorun buradan kaynaklanıyor.

Ayrıca, ikinci el ürünün üzerinde CE işareti olsa bile, CE işareti taşıyan bir kavram, sürekli gelişen bir kavram. Bizim sektörümüzde en önemli direktif makine emniyet direktifi; makine emniyet direktifinin atıfta bulunduğu yüzlerce standart var ve bu standartlar süreç içerisinde gelişiyor. Bu gelişmeleri kim takip etmiş olacak?

Şu anda dizel egzoz emisyonlarında Faz 2, faz 3 ve faz 4 konuşuluyor; gürültü emisyonlarında faz 2 konuşuluyor. Bundan 4-5 yıl önce üretilen ve CE işareti taşıyan bir ürün, bunların çoğuna uyum gösteremez durumda.

Peki nasıl bir mekanizma olmalı? Biz şöyle bir şey düşünüyoruz: Bir kere hangi mekanizmayı tasarlırsak tasarlayalım, bir süreç oluşacak, çünkü biz de bir sürecin içerisindeyiz ve bu sürecin nihai noktasının, yani serbestçe ikinci el iş makinelerinin Türkiye’ye sokulabilmesi noktasının Türkiye’nin Avrupa Birliği üyeliğinin kesinleştiği tarihte çakışması gerektiğini düşünüyoruz. Bu, 12 yıl, 14 yıl; kaç yıl olursa. Bu süreç içerisinde bir veya iki merhale konulabilir. Önemli bir sürede sektörde şu andaki statünün devam etmesini talep ediyoruz. Bu sürenin bitiminde ise, konuşmamın başında anlattığım mahzurları izale edici, bunları gözönüne alan ve bunlardan Türkiye’yi koruyabilecek olan bir şartlar manzumesi konulabilir ve bu şartları içinde bulundurabilen,

bu şartlara uyabilen ikinci el iş makineleri Türkiye'ye getirilebilir; ama, koşulsuz olarak bu işin yapılması için Birliğe tam üye olunması gereklidir görüşünderiz.

Müzakere sürecinin açılması veya devam etmesi, süreçlerinde, ülkemizin olumsuz tavırlarla karşı karşıya kalabileceğinden bahsedildi. Şu şu koşulları yerine getirmediğimiz için müzakereler açılmayabilir, hatta tamamen kesilebilir. Peki, tersini de düşünelim; buyurun, biz bütün kapılarımızı açtık, ikinci el iş makineleri Türkiye'ye geldi; ya Türkiye'deki sanayi çöküntüyle karşılaşır. Tüketicimiz zararlarla karşı karşıya geldi. Bunun sonucunda 11 inci yılda, 14 üncü yılda başka bir nedenden dolayı müzakereler kesilirse veya müzakereler bittikten sonra Avrupa Birliği, Türkiye'yi kabul etme yeteneğine sahip değiliz derse, kim kalkacak bu zararın altından?!

Dolayısıyla, biz, kesinlikle böyle bir süreç önerilmesi gerektiğini, bu süreçte iki merhale olması gerektiğini, birinci merhalede şu andaki statünün devam ettirilmesini, ikinci devrede de bu ikinci el iş makinelerinin Türkiye'ye girişinde ortaya çıkacak sakıncaları dikkate alan bir şartlar silsilesi konularak ancak bu şartları yerine getiren ürünlerin Türkiye'ye girişinin serbest bırakılmasını talep ediyoruz.

Bu mekanizmalar gümrük girişinde mi konulur, yoksa yurt içinde denetimlerle mi yapılır; bunlar konuşulacak şeyler veya ihtisas gümrükleri mi oluşturulur; bunlar belli zamanlarda konuşulur.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) –Şu konuda çok net olmakta fayda var: Bu bir tercih meselesi, yani Türkiye öyle veya böyle bir gümrük birliğini gerçekleştirmiş ve tercihini de Avrupa Birliği üzerine yapmış; müzakereler başlayacak; ama müzakere yapıyorsunuz, müzakere yaparken şunu diyemezsiniz: Siz, bir sisteme dâhil olacaksınız, ben kapıdan girişi tamamen kendi 7 nci maddem çerçevesinde durduruyorum diyemezsiniz. Bunu diyebilmek için nasıl bir sistem oluşturalım ki, iş makinesi imalatçılarımız zarar görmesin. Bütün mesele bu. Yoksa, sanayi odalarımızın veya oradaki başka arkadaşlarımızın görüşleri farklı, sizin görüşünüze de saygı duyarız burada o türden bir tartışma başlatırsak sabahı bulamayız.

Teşekkürler; sağ olun.

Mustafa Dirin; buyurun.

MUSTAFA DİRİN (Derinler Makine Sanayi) - Arkadaşlar, geçenlerde bir toplantıdaydım, bir arkadaşımı bir ifade kullandı, çok beyefendi bir insandı, belli ki kendini yetiştirmiş bir kişiydi; söylediğini dilimin döndüğü kadar size aktarmak istiyorum:

“İnsanlık tarihi birçok devrim geçirmiştir. Bu, sizin neslinizin bu zamana kadar gelişinizdeki kabiliyet, sizin atalarınızın çok güçlü, çok kuvvetli veya çok akıllı olduğundan olmadı. Değişimlere ayak uydurabilme kabiliyetine sahip oldukları için oldu.”

Evet, dünya bir değişim geçiriyor ve bu değişimde Türkiye daha fazla bir değişim geçiriyor. Bu değişime ayak uydurmak mecburiyetindeyiz. Türkiye'nin olmazsa olmazı Avrupa Birliğine girmesi; onu da hükümetimiz, devlet adamlarımız, bürokratlarımız hallediyor ve gayet güzel götürdüklerine inanıyorum.

Efendim, Dirinler Makine Sanayi bir aile şirkettir, Yönetim Kurulu Başkanım, uzun yıllar EBSO Meclis Üyeliğim oldu, Makine İmalatçıları Birliği Yönetim Kurulu üyeliğim var, makineyle doğdum makineyle yaşıyorum, makineyle de öleceğiz inşallah; bir daha dünyaya gelirim yine makinenin içerisinde olacağım diye düşünüyorum.

Bugünkü sanayimizi 1960'lı yıllarda başlayan bedelsiz ithalat tabir edilen permilerle gelen makinelere borçluyuz. Eğer, o gün bu kullanılmış makineler olmasaydı bugün bizim bu sanayimiz olmazdı. 500 bin dolar, 1 milyon dolar para vermeye imkanlarımız yoktu,; 1 milyon dolarlık makineye 50-60 bin dolar verdik, makinelere öyle sahip olduk. Birçoğunuz makinecisiniz, makineciliğin ne olduğunu biliyorsunuz.

Bizim işyerimizde biraz fazla miktarda makine var, birçoğu iki vardiya çalışıyor, maalesef üç vardiya çalıştıramıyoruz, bir kısmı tek vardiya çalışıyor; ama senede iki çalışan makinemiz de var. Bu iki aylık çalışmada bizim bir parçamızı yapıyor, idare ediyor.

Şimdi kullanılmış makineyi ithal etmek yasak, ama bu makineye benim ihtiyacım var, 15 gün çalışacak; veremiyorum buna 300-500 bin dolar; vereceğim 30 bin doları bu makineyi alacağım. Benim tasarrufumda olması lazım diye düşünüyorum, o makineyi ben seçmeliyim, ben getirmeliyim. Tabii ki, devletin parası, benim param devletin parası, kamu hizmeti yapıyoruz, orası benim işyerim değil, her harcadığım kuruşta saç bitmemiş yetimin hakkı var, ben buna inanıyorum; ama, o firmanın cirosunun artırılması, kârının artırılması benim sorumluluğumda, bırakın o makineyi ben getireyim diye düşünüyorum.

Geçen iki makine aldım, bir tanesini kendim aldım kurdum, 3-4 ay sıkıntı yaşadım, ama şu anda çalışıyor full; bir tanesini satıcıdan aldım, bir sene oldu, daha çalıştıramıyorum, on ay oldu. “Aman ağabey çalışıyor, makine çok sağlam” diyor; makine çalışmıyor. O makineyi benim almam lazım, benim getirtmem lazım diye düşünüyorum.

Yeni makinecilere hiç sözüm yok, bilhassa bize hizmet ediyorlar, Tayvan, Japonya, Kore ve Almanya'ya gidiyorlar, makineleri seçiyorlar, bize sunuyorlar, biz de aralarından seçim yapıyoruz; onlara da, yeni makinecilere teşekkür ediyoruz.

Diyorum ki, her makinenin başında biri çalışıyor, ekmek parası kazanıyor, katmadeğer yaratıyor. Dolayısıyla, sınırsız diyecek kadar ileri gideceğim kusura bakmazsanız, takım tezgahı ithalatı serbest kalsın diye düşünüyorum; ama, ben getireyim, ben alayım, sanayici kendisi getirsin.

Makine sanayi çok zor bir imalat. Biz, makine sanayi, sac işleme makineleri sanayi bilhassa Türkiye'de Avrupa'ya tabiri caizse kan kusturuyoruz; evet, çok şikayetçiler bizlerden "siz Türkler bizim canımıza okudunuz" diyorlar; İtalyanlar öyle, Almanlar öyle. EMO Fuarında onlarca eksantrik pres abkant makinesi olurdu, bu sefer bir elin parmakları kadar sayılacak derecede azdı yabancı mal; 3 tane İtalyan, 2 tane Alman firması vardı; hiçbirisi fuara katılmaya cesaret edemiyor.

Hasan Büyükdede burada, şahittir, bilir; yanılmıyorum değil mi, abartmıyorum da.

Bu sac işleme makineleri, bilhassa abkantlarda, giyotinlerde, pançlarda, Türkler, İtalyanlara bayağı büyük rahatsızlık verdi. Tabii, buraya çok zor aşamalardan geldiler.

Döküm veya pres kalıpları ithalatı sorunsuz olmalı. Bunların, sizi arama ihtiyacını hissetmemeleri lazım. Dökümhanemiz de var, biz eksantrik pres üretiyoruz, storbe üretmeye başladık, gayet de güzel oldu, reklamlara girmesin bu; kompresör üretiyoruz. Modeli gönderiyor bize, atılmak üzere gönderiyor, bir iki sene kullanıldıktan sonra atılmak üzere gönderiyor, bir yığın problem yaşanıyor; çözülüyor, ama yaşanıyor.

Dökümhane makineleri mutlaka serbest olmalı, çünkü Türkiye'de yapılmıyor.

Efendim, sac işleme makineleri sanayi çok güçlü, ama yine de nitelik olarak varız, nicelik olarak yokuz; çoğalmamız lazım. İtalya'da 59 tane eksantrik pres fabrikası imalathanesi var, 59'u da 1 numara; bizde 218 tane var, içinde 3 tanesi 1 numara. Bunlar gelişmeli, bunları korumak zorundayız. Neden gelişemiyorlar; sermaye birikimleri yok, biraz palazlanıyorlar bir kriz yaşanıyor, biraz daha palazlanıyorlar bir kriz daha yaşıyoruz, sermayeler eriyor gidiyor; sermaye birikimi sağlamak lazım. 218 eksantrik pres konusunda 218 firmadan 3-4 tanesi ciddi ve kaliteli çalışıyor, diğerleri ciddi çalışmıyor; bunları da ciddi çalışır hale getirmek lazım. Bu, bu heyetin sorunu değil, ama bunu da becermek lazım, bu devletin becermesi lazım bunu. Nasıl becereceğiz; bu kadar övündükten sonra eksantrik pres gelmesin, CE alınsın demek de işime gelmiyor; ama, bir realite de bu. Ben, bu ikinci el preslerin geldiği ülkelere pres veriyorum; Almanya'dan geliyor Almanya'ya pres veriyorum, İtalya'dan geliyor İtalya'ya, İspanya'ya

pres veriyorum. Benim hiç korkum yok; ama, bu esnafı da korumamız lazım, sanayimizin çoğalması lazım.

Bu, eğer bir CE tatbikatı falan olacaksa, bunu sanayi odalarının kontrolünde veya onun yardımıyla veya sanayi odalarını teşvik ederek onların CE verme, sorma, teşkilatı kurmalarına yardımcı olmak fevkalade faydalı olacaktır diye düşünüyorum.

Söylenecek çok şey var bu konuda, ama vaktinizi de almak istemiyorum.
İyi günler diliyorum.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Sayın Mustafa Dirin'e teşekkür ediyoruz.

Hasan Büyükdede; buyurun.

HASAN BÜYÜKDEDE (İstanbul Ticaret Odası Meclis Başkan Yardımcısı) – Sayın Başkan, değerli hazurun; hepinize saygılar sunuyorum.

Makine sektöründe hidrolik baskı üretimiyle iştigal ediyorum.

Bugünkü konu çetrefilli, karar vermesi zor konu; ama, biz, 1995'ten beri zaten Avrupa Birliğinin içindeyiz, gümrük birliğiyle yaşamayı da öğrendik. Bugün şartları zorlayalım, bir sene daha öteleyelim, iki sene daha öteleyelim, acaba beş sene yapabilir miyiz gibi böyle tedrici çözümlerin artık yeri kalmadı bence. Biz, bugünden doğru teşhisler, tedbirler koyup yürümek zamanına geldik. Mademki 3 Ekimde bir sürece girdik, bu sürecin gereklerini Türkiye'deki biz sanayicilerin, işadamlarımızın, artık yapmak zorunda oldukları inancındayım.

Burada biz bir kulübe giriyoruz, bu kulübün şartları ve gerekleri var, bu kulübün gereklerini biz zorluyoruz ki, acaba şurasından burasından yırtar mıyız; biraz öteleyebiliriz; ama, daha fazlasını yapamayız. Biz kendimizi korumayacak mıyız; koruyacağız. Tabii, gelen kullanılmış eşya statüsü ile kullanılmış makinelerin statüsü birbirinden ayrı, farklı statülerde dikkate alınmalıdır. Kullanılmış eşyanın standartları, normları, servis ihtiyacı Avrupa Birliğinde nasıl yapılıyorsa ki, Avrupa Birliği ülkeleri içinde de bu serbest dolaşım şu anda var, orada nasıl çözüm üretilmişse o çözümler aynı zamanda bizim de çözümlerimiz olabilir bence.

Kullanılmış makine ki, yıllardır, çocukluğumuzdan beri makineciyiz, 35 inci yılımıza geldik. Türkiye endüstrisindeki makine imalatının süreci boyunca bütün girişimleri yaşayarak geldik ve uzun yıllar koruma duvarlarının arkasındaydık, daha kalitesiz makinelerle idare edeceğimizi zannettik; ama, bugün gördük ki, 95'ten sonra daha da açıldık ve CE'nin, güvenlik mekanizmaları kurulmuş makinelerin ne anlama

geldiğini, teknolojik olarak gelişmiş, hızlarıyla paralite, diklik, güvenlik, mukavemet, kalite, hız vesaire gibi bütün taleplerle rekabet edebilir makinenin ne anlama geldiğini Türkiye'deki makine endüstrisinin çoğunluğu öğrendi, öğrenmeye devam ediyor; dersimize çalışıyoruz.

Bugün makine ihracatında da dünyayla rekabet edebilecek ciddi makineler yapılmaya başladı Türkiye ve Avrupa'yı ürküten yapıya doğru koşuyor. İstanbul'da 12 bin üyemiz var, 12 bin üyemizin 7 bin küsur üyemiz direkt makine imalatçısı ve ihracatçısı ve onların önünü nasıl açacağımız konusunda komitelerimizde ciddi çalışmalar yapıyoruz. Biz, bu makinecilerimizi ayakta nasıl tutacağız ve Avrupa Birliği üyesi ülkelere ihraç edebilir nitelikli hale nasıl getireceğiz. Biz de şu anda firmamız olarak Fransa ve Almanya'ya bol miktarda ihracat yapıyoruz. CE normlarında, hızlarıyla kaliteleriyle üstlerindeki donanımlarıyla talep edilen uluslararası nitelikteki paralellik, diklik, teknik spesifikasyonu ne istiyorsa yapmaya çalışıyoruz, yapmak zorundayız ve rekabet etmek zorundayız.

Başkan sık sık şunu dile getiriyor; tamam, bunları söylüyorsunuz, ama çözüm ne; yani, siz gelin de çözümü üretin. Bence serbest bırakılmayan veya üzerine, şuradan bir nokta koyalım da bize gelsinler, bizden icazet alsınlar da sonra gitsinler denilmiş olan bütün maddelerde sanayici bir başka yerlere paralar ödeyerek bunu yine getirmiştir. Yani, yasaklar hiçbir zaman çalışmamıştır.

Biz, sektörlerimizi nasıl geliştireceğiz ve yaşatacağız; dışarıyı nasıl yaşatıyorsa biz de öyle yaşatacağız. Almanya'da bizim show-room'umuz var, orada ikinci el tezgâh satan bir ortağımız var, onlardan kokluyorum her gün ikinci el pazarı nereye gidiyor. Almanya'daki ikinci el pazarı nerelere doğru açılıyor; ellerinde bol miktarda stok var ve Türkiye'ye satamıyorlar. Türkiye, artık, bilmem 30 yaşındaki makineleri almıyor, 3-4 yaşındaki tezgâh varsa almaya gayret ediyor veya kendini sıfırlamaya gidiyor. Otomotiv endüstrisinde ise bol miktarda mekanik pres bol miktarda geliş var, pek fazla hidrolik pres getirmiyorlar; onlar da Doğu bloku, Rusya ağırlıklı makine parkları bol miktarda geliyor; çünkü ucuz.

O zaman biz ne yapmalıyız; Almanya'da makine üreticileri 4-5 yıl dolu, kalıpçılar dolu ve sıra veriyor. Nasıl yapıyor diye incelediğimizde görüyoruz ki –bir çözüm olsun diye söylüyorum bunu- üyelerine otomotiv endüstrisinde yeni caddeler kuruluyor veya yan sanayilerine yeni makine parkları kuruluyor, gittikçe de üretilen ürünün presizyonu artıyor; beyaz eşyada da aynı şekilde, daha presizyonlu makineler, daha hızlı makineler, daha az insan sayılı makineler, daha robotlarla teçhiz edilmiş makineler ağırlıklı hale gelerek eldeki işçi yoğunluğunu minimize etmeye çalışıyorlar; yoksa, başka

türlü de o personel giderleriyle ve genel giderleri taşımaları mümkün değil. Dolayısıyla, ellerindeki daha kalitesiz demeyelim de daha eski, daha yavaş, daha geri teknolojiye makinaları kenara koyuyorlar, oradaki yeni teknolojiye makinaları kendi makine firmalarına 4-5 yıl vadeli, 10 yıl, hatta 20 yıl vadeli olarak devlet koruması altında makinecileri koruyarak onların ellerini dolu tutuyorlar ve yeni teknolojilere atlıyorlar, eski teknolojileri de bize, Çin'e, Hindistan, Pakistan veya Afrika ülkelerine gönderiyorlar ve ellerindeki stoklar, daha önce, hele 5-10 yıl önce çok fazlaydı, ama bugün ellerindeki bu stokları satamadıklarını görüyoruz. Türkiye'deki Bayrampaşa piyasası ölmüştür, yani buradakiler de ellerindeki ikinci el kalitesiz stokları pek fazla satamıyorlar.

Türkiye'nin ikinci 10-20 yıl içerisinde biriktirdiği korkunç bir ikinci el stoku vardır, bu stoku bir an önce eritmesi gerekmektedir, kendisini yeni, sıfır tezgahlarla ikâme etmesi gerekmektedir. Bu tezgahlarla ikâme ederken de sermayesi yetmemektedir, bugüne kadar belli birikimler yapmıştır, o ikinci el tezgahlar hepimizi belli yerlere getirmiştir; ama, bugün müşterimizin, beyaz eşyacı arkadaşlarımızın, otomotivcilerimizin beklentisi, 20-25 mm/saniye hızla derin çekme yapan preslerden bugün 150 mm/saniye derin çekme yapan çok yüksek süratli preslere çıkmıştır. Bu teknolojiye ayak uyduramayan yerli üretici sistemden çekilecek veya ithal etmek zarureti doğacak ya da bu teknolojiye uyan, CE normlarında olan, kalitesi iyi makine firmaları gelişecektir.

Bizim bu makineci arkadaşlarımızı geliştirmemiz gerekiyor, onların müşterilerinin önünü açmamız gerekiyor ve dışarıda bugün İtalyanlar, Almanlar, bizim Mısır'daki, İran'daki müşterilerimize çok uzun vadeli krediler açtıkları için biz o pazarlarda yer edinemiyoruz ve onlar da bizden bugün talep ettikleri makine parkının zarureti ifade etmek açısından ithalatçı "benim İtalya'dan aldığım makine hangi normlardaysa aynı kalitede ve CE normlarındaki makineyi Türkiye'den alabiliyorsam Türkiye'den almayı tercih ederim" diyor.

Dolayısıyla, biz, bugün, oturup aynen İtalya'daki, Almanya'daki kadar nitelikli, CE normlarında, kaliteli işlenmiş prezisyonlu makineler üretmek dönemine girdik, gelişmiş makineler üretmek dönemine girdik. Bunu yapabilecek elimizdeki ikinci el tezgah parklarımız nitelikleri itibarıyla, bir borverkiniz var, buradan 3 metre gidinceye kadar onda 2, onda 3 paralelsizlik konkavlık konvekslik yapıyorsa paralellikte kontrolü yapsanız ne olacak; onun için, sıfır tezgahlara doğru bütün makinecilerin dönmesi lazım. Dönmenin altyapısı ihtiyacı olan makine parklarında: 1. Bizim çok iyi kredilenmemiz lazım. 2. Bizim müşterilerimize kredi açabilmemiz lazım. Bunun için de, iş, teminat mektuplarında veya bankalarımızın yetersizliğine gelip düşümleniyor.

Bu hükümet döneminde şu şansımız oluştu: Enflasyonun sıfır olması, çok düşük olması dolayısıyla KOBİ'lere, sanayicilere verilebilen kredilerin zaman dilimleri uzamaya başladı, eskiden bir yılı konuşamıyorduk, bugün 4-5 yılı konuşur hale geldik, on yılı konuşur hale geleceğiz ve bütün bankalar da bu sanayici üreticilerin arkasından koşmaya başladıkları bir döneme doğru gidiyoruz. İnşallah, bu gelişirse, bizim de bir İtalyan firması gibi, bir Almanya firması gibi satma şansımız olacak. Eğer bunu gerçekleştirebilirsek, kimse ikinci el tezgâhın yüzüne bile bakmayacaktır. Bence çözüm buralarda yatmaktadır.

İkinci el büyük platin bolvek 175 bin euro, birinci el aynı ebatlardaki borvek 1,2 milyon euro; ama, 1,2 milyon euro olan 200 bin euro peşin, geri kalan 10 yıl vadeli. Sanayici ikisinin arasında tercih yapmak dönemine girdi, yani dedi ki: Ben kredilenebilirim eğer, sıfır tezgahlara doğru geçeyim, sonra deneyim çok daha presizyonlu makinelerle Almanya'da, Almanya'yı vurayım; bu mümkün; çünkü, biz, şu anda daha ucuz, yeterli derecede kaliteli makine üretebilir hale gelebildik.

Bunun için, bizim öncelikle üreticilerimizi kredilendirip, nitelikli tezgahlara sahip olmalarını sağlamamız; ikinci olarak dışarıya satışları kredilendirebilir duruma gelmemiz lazım.

Elimizde 20-30 yılda biriktirdiğimiz korkunç bir ikinci el tezgah parkımız var, bunların bir kısmı ömürlerini doldurmuş veya revize edilip ihraç edilebilecek nitelikte; ama, malî olarak defter kıymeti sıfır olmuş bu üniteleri siz bir ihraç etmeye kalkın, Maliye Bakanlığı, yüzde bilmem şu kadar vergiyle yanınızda ve tezgah satışlarında vergi yükümlülüğünün getirdiği problemleri çözebilirsek veya onların dışarıya satışlarını kolaylaştırabilirsek büyük bir imkân sağlayacağımız kanaatini taşıyorum.

Sonuç olarak; Türkiye büyük bir gelişimin eşiğinde ve kendimizi Avrupa Birliğinin içinde bir ülke kabul edersek, 10-15 yıl sonra içine almasalar bile hiç de önemli değil; biz, Avrupa Birliği normlarında üretim yapalım, Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi endüstriyel olarak yaşam standardımızı o noktaya getirelim. Şu anda sanayici, Avrupa Birliği üyesi olsa da olmasa da ne fark ediyor, dışarıda show-room kurabiliyorsunuz, dışarıda tesis kurabiliyorsunuz, ortaklık kurabiliyorsunuz, rahatça gidip gelebiliyorsunuz, onlar gelip sizinle ortaklık kurabiliyor. Şu anda sanayici zaten Avrupa Birliği'yle bütünleşmiş durumda.

Bunun için, belki konulabilecek kısıtlamalar konusunda bir şey söylenebilir; gelen ürünlere CE, normlar ve standartlar konusunda bir çalışma yapılarak bazı şeyler geliştirilebilir. Bu, bize bir şey daha getiriyor; ikinci el gelmiş tezgâhların Türkiye'de modernizasyonu konusu da ayrıca bir sektör olma yoluna girmiştir. Orada uygun

sektörler geliştirerek onlar kanalıyla garantili ve normları sağlayabilen makine parklarına Türkiye kavuşturulabilir diye düşünüyorum.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Çok teşekkürler, sağ olun.

Mustafa Karabıyık; buyurunuz.

MUSTAFA KARABAĞIR (Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Üyesi) –

Herhangi bir sektör adına konuşmuyorum, bilirkişilik yaptığım dönemle şu anda kendi kendimize sorduğumuz bazı soruları sizinle paylaşmak istiyorum, farklı bir gözle bakmak istiyorum.

Genel olarak metalden mamul makine ve aksam; dış hava şartları ve metal yorulması faktörü dikkate alınarak belirli bir moment ve basınca maruz kaldığı zaman o makine cinsleri için bir ayrıcalık tanınması gerekiyor.

Konuşmacıların, genellikle tezgâhlarla ilgili değerlendirmelerinin çoğuna katılıyorum. Benim bahsettiğim daha çok çelik yapı ve metalin kullanılmasıyla ilgili. Örnek olarak, uluslararası ECE R67 ki, TSE bunu bize adapte etti, LPG ile çalışan araçlarda kullanılan LPG tankı, 10 yıl sonunda kullanılmamış dahi olsa, rafta dahi olsa imha edilmesini öngörmektedir. Şu anda ticaret Odamıza verilen dilekçede, bir lunapark için ve bir telesiyej için ithalat izninin verilmesi isteniyor. Aslında, bu iznin alınmaması gerektiğiyle ilgili bir dilekçeydi bu. İnsan sağlığını ve emniyetini tehdit edeceğini düşündüğümüz makine cinslerinde bu izin uygulamasının devam edilmesinin uygun olacağını düşünüyorum; yalnız, bazı sektörler için, tabiri caizse, anladığım kadarıyla, bu konuda biraz ayak sürmemiz gerekiyor komisyon kararlarına karşı. Bunu yaparken de o sektörün şartlarına uygun mantıklı nedenleri, bu, insan sağlığı olabilir, insan sağlığı için, emniyeti için tehdit edici, çevre için tehdit edici özellikleri nedeniyle bazı makinelerin, tabii, o sektörün ithal edilmesini istemediği makinelerin ithaline engel olabiliriz ki, Avrupa bu konularda çok hassas ve hayır diyeceklerini zannetmiyorum. Aslında, bu konuda bir de bizim çevre veya buna benzer hassas sivil toplum örgütlerimiz var, bunlar devreye girdikleri zaman Avrupa Birliğindeki diğer buna benzer sivil toplum örgütlerinin de onlara destek olacaklarını zannediyorum. Bu, bize, bu konuda ayak sürmemizde güç kazandıracaktır diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Teşekkür ederim.

Bu bir süreç, bu süreci hep beraber nasıl iyi yönetebiliriz, değerlendirme yapıp açılım yapmamız lazım. Bu açılımı yaparken, belli bir sistematiği oluşturacağız. Her süreçte de beraberce değerlendirme yapacağız; ancak, şu önemli: Burada biz açılım yapmayı karşı taraftan bir beklenti içerisine girerek bu konuda hiçbir yol alamayız; çünkü, uzun yılların verdiği bir tecrübedir bu; eğer, siz, bir sistem içerisine girecekseniz; o sistemin kurallarına uygun hareket edeceksiniz ve bu sisteme uygun hareket ederken de dengeyi sağlayacaksınız. Bu dengeyi sağlarken şuna dikkat etmek lazım: Yerli üretim korunacak, ancak enstrümanları sağlıklı bir şekilde ortaya koyacaksınız.

O nedenle burada şuna dikkat etmek lazım: Bir kere alacağınız tedbirler makro dengelere zarar vermemeli, yani ülkenin genel menfaatine zarar verecek bir değerlendirme yaptığınız zaman, burada bir sektörde küçük bir problem için genel sisteme zarar verirse orada bazı fedakarlıklar yapmak durumunda kalacağız; ama, burada önemli olan: Sistemi sağlıklı kurmak. Bu toplantıları belli bir süre belki grup grup yapmamız gerekecek; ama, bir çözüme gitmemiz lazım. Yoksa, işin en kolayı şu: Tamam, bundan ülke zarar görür, kesinlikle bu açılım yapılmaz. Avrupa Birliğiyle müzakereler olur veya olmaz, 15 sene sonra ne olacağını biz de bilmiyoruz dersek, müzakereyi sürdürmemiz de mümkün değil. O zaman karşı taraf da der ki: Pek ala, sürdürmeyelim; o zaman çok da arzu ettiğimiz bir sistem de yok, siz de gelmezseniz gelmeyin. Makro olarak, bütün olarak görmemizde fayda var.

Atilla Bahçevan; buyurunuz.

ATILLA BAHÇEVAN – Efendim, Pamuklu Tekstil Sanayicileri Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Abdulkadir Konukoğlu gelip görüşlerini burada izhar edecekti; ancak, bir cenaze merasimine katılması nedeniyle onun yerine onun bazı görüşlerini ben iletmeye çalışacağım.

Şimdiye kadar konuşan arkadaşlarım, görüyorum ki, çok özel konulara ayrılıyor, makineci ayrı, beyaz eşyacı ayrı, mutlaka uymuyor birbirine. Bu geniş perspektifte tabii ki, buradaki Avrupa Birliği müktesebatına uyum projesinde işimiz gerçekten zor; ama, bir iki pratik örnek vermek istiyorum. Bugün çocukların elinde 1 dolara müzik çalan radyoları Avrupalı çocukların elinde göremezsiniz, Türkiye'de zebil gibi; standardımız delinmiş demek ki. Hem Gümrük Birliği'ndeyim 95'ten bu yana hem de Avrupa'nın uyguladığı en ilkel, basit standartları bile henüz uygulamaya koyamamışım.

Yanlış anlaşılmasın, tenkit etmek için söyleyemiyorum standardımızı, ama burada kora kor olacaksa bu iş, bir defa şu karar olmalı: Bugün dünyadaki ticarete en önemli sorun rekabet. 10 yıllık süre, şimdiye kadar, siz, otomotivin yanı sıra diğer makinelerde

de iyi bir şekilde uygulamışsınız. Şimdi, malın ekonomik değeri olmazsa, ben, o makineyi dövizimi verip de getirsem kiminle rekabet edeceğim, Hindistan, Pakistan, Çin, Malezya ile mi rekabet edeceğim?! Tekstil açısından ele alırsak, bugün mevcut makineyle zorlanıyoruz rekabette.

10 yılını geçmiş bir iplik ya da diğer dokuma tezgahlarını getirsem, ben, harcıâlem mal üreterek kiminle rekabet edeceğim?! Yani, mantık da götürmüyor.

Benden evvel konuşan arkadaşım da değindi, Avrupa Birliği standartları belli ki çok geniş. Avrupa'nın bana satmak istediği malı aynı anda konvert edip ben Avrupa'ya satsam bana ne uyguluyor Avrupa?

Her ne olursa olsun, Avrupa standartları üç ana kriter getiriyor; hijyeniklik, çevreye uyumluluk, ekonomik ömür. Şu anda bu müktesebat uyumunda standartlara çok büyük bir kadro gerekiyor herhalde, büyük bir iş belki; biz, birebir her kullanım malına, ister ikinci el eski eşya ister makine, Avrupa Birliği standartlarını adapte edebilirsek eğer, süreden sanki sıkıntımız olmaz gibi görünüyor. Teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Teşekkürler Atilla Bey.

Binhan Oğuz; buyurunuz.

BİNHAN OĞUZ (Türkiye Tekstil İşveren Sendikası Ekonomi Müşaviri) –

Saygılar sunuyorum. Tekstil makineleri konusunda özellikle durmak istedik, çünkü tekstil sanayiinin Türkiye'nin ekonomisinde ve ihracatında özel bir konumu var. Bu nedenle de eski ve kullanılmış tekstil makinelerinin ithalatıyla ilgili bazı çekincelerimiz var. Tekstil sektörü çok zorlu bir süreçten geçiyor Çin ve Uzakdoğu'nun yaptığı rekabet dolayısıyla. Bunun karşısında atıl kapasitenin oluşmamasına dikkat etmemiz gerekiyor. Bu nedenle de 10 yaşını aşkın veya atıl kapasite yaratacak makinelerin gelişlerinde mutlaka mevcut denetimin sürdürülmesi gerekliliğine inanıyoruz.

Tekstil sanayimizin bundan sonra daha verimli ve modern yatırımlara gitmesi gerekçesi olduğundan dolayı, yine aynı mevcut ön ithalat izinlerinin sürdürülmesi konusunda hassasiyet gösteriyoruz. Bu 10 yaş altında odaların denetimi var, 10 yaşın üstünde de Dış Ticaret Müsteşarlığı ve bunu takip eden bir kontrol mekanizması var. Bunun sürdürülmesinde bir zafiyetimiz var mı onu bilmediğimiz için, biz, mevcut sistemin sürdürülmesi konusunda sizlere bilgiler sunmak istedik.

Teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Teşekkürler.

Son konuşmacı Mehmet Çolak; buyurunuz.

MEHMET ÇOLAK - Sayın Başkan, değerli hazurun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, yasakları savunarak bir noktaya gidemeyiz, yani suyu tersine akıtamayız. Devlet bizi destekleyecekse rakiplerimizle aynı ortamı yaratsın, istikrarı sağlasın, uygun finansman sağlasın, istihdamın üzerindeki vergi yükünü azaltsın.

Hasan Bey ve Mustafa Beye katılıyorum, eğer bu tezgahlar Türkiyemize girmeseydi bugün bizim sanayimiz bu noktaya gelmezdi. Makine üzerine konuşuyorum; üretimi desteklemek için, üretim adına tamamen makinelerin serbest olmasının, tabii, bunun haksız rekabet, insan sağlığı ve çevreye uyumunu, uyumsuzluğu tedbiri alınarak; sivil toplum kuruluşlarına verilmesi gerektiğini, sanayi odalarına verilmesi gerektiğini savunuyorum. Kendim yaşadım; 3 yerine 4 yazıldı diye TIR'larımız bir hafta gümrükte bekledi, yani yazılan rakam hatası. Ben, sanayimizin bunlarla korunamayacağını düşünüyorum. Biz, topluma zarar verecekse onların tedbirlerini alalım, bir başkası adına karar vermekten vazgeçmek gerektiğine inanıyorum.

Teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Teşekkürler Mehmet Bey.

Zekeriya Bey, buyurun.

ZEKERİYA AKOL (Konya Sanayi Odası) - Değerli misafirler, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Konya Sanayi Odası adına görüşlerimi belirtmek istiyorum.

İkinci el makinelerin ithalatında sanayi odaları, 10 yaşına kadar olan, bilirkişi marifetiyle rapor verip ithalatına izin vermektedir. Yurt dışından gelen belgeler, etiket üzerinde yapılan incelemeler neticesinde bilirkişilerimiz yerinde tespit ediyor. Tebliğde, bilirkişilerin, çalışan aksamlarına bakılmak suretiyle bir yaş tespiti yapabileceği konusu belirtilmiş. Bilirkişilerimiz, bu tespitleri yaptığında, 10 yaşında değil, 11 yaşında çıkıyor, mesela makineci birbirini şikâyet ediyor, uzun bir inceleme neticesinde 11 yaşında olduğu tespit edildiği takdirde, ilgili sanayi odalarındaki bilirkişiler hemen ağır ceza mahkemesine sevk ediliyor. Tüm sanayi odaları sıkıntıda.

Böyle bir yasanın ve bu listemizde de, 2004/9 sayılı tebliğ listesinde 90/22 gümrük tarife pozisyon numarasındaki sağlık sektöründeki makineler, hastane tıbbi cihazlar, tomografi, röntgen, ultrason cihazları, taş kırma makineleri; bunların tamamının

ithali yasak. Türkiye'de imalatı ise yok. Ben, bunun bu listeden niye çıkarıldığını anlamış değilim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Bu, 10 yaşına kadar listedeydi, Sağlık Bakanlığımız, bir yüksek heyet oluşturdu profesörlerden oluşan, bu ürünlerin insan sağlığına sakıncalı olacağına ilişkin bir görüş oluşturdu, o görüş nedeniyle bu listeden çıkarıldı.

Şimdiki uygulamamız şöyle: Bize geldiği zaman bunun ithaline Sağlık Bakanlığı izin veriyor, biz izin veriyoruz. Yani, burada sektör sektör girersek işin içinden çıkamayız; çünkü, bu, çok ayrı bir oturum konusu.

ZEKERİYA AKOL (Konya Sanayi Odası) – Peki.

Sayın Genel Müdürüm, genel itibariyle yasakların kalkmasını, 2000'li yıllarda eski kullanılmış makinelerin ithalatının serbest bırakılması lazım.

Hepinize teşekkür ederim.

AHMET YAKICI (İthalat Genel Müdürü) – Çok teşekkürler.

Biz, bir taraftan dünyadaki ve özellikle Avrupa Birliğindeki uygulamalara bakıyoruz, oradaki ticaret müşavirliklerinden, diğer kuruluşlardan bilgi alıyoruz. Bu toplantının amacı şu: Toplu bir değerlendirme alalım, yani neredeyiz, sektörlerimizin bu konudaki genel düşüncesi ne, nasıl hareket edebiliriz; bu konuda bilgilendirme toplantısı oldu bizim için. Biz, iki üç sene önce yine Odalar Birliğimizde yapmıştık, o zamanki aldığımız mesajlara göre birtakım iyileştirmeler yaptık, uygulamayı sürdürdük.

Dolayısıyla, burada, bundan sonra tahmin ediyorum sektör sektör, küçük gruplarla sistemi götürmeye çalışacağız.

Şu çok önemli bizim için; bir kere resmen müzakere başladıktan sonra müzakereye hanel verecek bir sistematik içerisinde olmamız lazım; yani, tamamen bu kapı açılacak, üçüncü el, ikinci el ürünler Türkiye'ye gelecek, onda da hiçbir tedbir alınmayacak şekilde bir anlayışa kesinlikle sahip değiliz.

Biz, burada, nasıl bir sistem öngörüyoruz de hem müzakerelerin başlaması ve sürdürülmesi açısından bir sıkıntı olmaz, hem de içeride yerli üretici ve tüketici bu işten zarar görmez. Bu çok zor. Burada 25 kişi konuştu, 25 kişinin hepsi çok ayrı değerlendirmeler yaptı; bunu bir araya getirip de bir sonuç çıkarmak öyle çok kolay değil.

Biz şöyle bir değerlendirme yapacağız; kamu olarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığımız, Gümrük Müsteşarlığımız, Çevre ve Orman Bakanlığımız belki bundan sonra gündeme gelecek; sektör sektör değerlendirme yapacağız.

Bir de şunu yaparsak ne olur diye düşünürüz: Bazı ürünler itibariyle, artık, bu yaş sınırlamalarını kaldırsak, diyelim ki 2005/9 sayılı tebliğdeki yaş sınırlamaları kalks, aiçerideki sanayicimizin mağduriyetini, işte ağır cezada yargılanmasını falan giderecek bir sistematik oluştursak yerli üretime zarar verir miyiz; bu konuları hep beraber sektör sektör görüşeceğiz. Mesela tekstil: Tekstil makinelerinde Türkiye çok önemli ithalatlara yaptı, yeni makine ithalatı yaptı, bundan sonra eskisi gelir mi; belki gözetim sistemiyle kontrolü yapsak, bir kontrol edip, baktık gelmiyor tamamen listenin dışına atsak olur mu?

Onun dışında diyelim ki, buzdolabı, çamaşır makinesi; gözetim oluştursak bir kontrole baksak, nasıl geliyor, nereden geliyor, ne kadar gelmiş; baktık, hiç cazibesi yoksa ki, 5 sene sonra inşallah hiç cazibesi kalmayacak; o konuda bir değerlendirme yapsak ve bunu beraberce ilgili sektörlerle araştırarak belli bir süreç içerisinde götürsek çok faydalı olur diye düşünürüz.

İlave görüş bildirmek isteyen arkadaşımız varsa söz verebiliriz; ancak, bu toplantıya bütün sektörlerin bu şekilde yoğun ilgi göstermesinden dolayı sektördeki arkadaşlara, derneklerimize, odalarımıza teşekkür ediyoruz.

En azından bir makro değerlendirme hususunda bize bir perspektif verdi. Hepimiz üstümüze düşen ödevi sonuna kadar yapacağız, dengelere dikkate ederek sağlıklı bir çözüm bulabileceğimizi ümit ediyoruz.

Katıldığınız için çok teşekkür ediyoruz, Dış Ticaret Müsteşarlığı, ilgili kuruluşlar, Gümrük Müsteşarlığımız, Sanayi ve Ticaret Bakanlığımız adına.

İSMAİL KÖKSAL (TOBB Genel Sekreteri) – Çok teşekkür ediyoruz efendim.